

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2007

Заедница на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија - ЗЕЛС

ОД РАКОВОДСТВОТО

Андреј **ПЕТРОВ**
Претседател на ЗЕЛС

Со задоволство може да констатираме дека 2007 година, по многу нешта беше успешна за ЗЕЛС. Во оваа година беше одбележан Јубилејот -35 години постоење на ЗЕЛС. Со финансиска помош на ЕАР започна изградбата на првата административна зграда на ЗЕЛС- „Куќа на општините“. Педесет и една општина преминаа во втората фаза на фискалната децентрализација, а ЗЕЛС започна проект за поддршка и на останатите општини со цел што побрзо надминување на проблемите и исполнување на

условите. Во 2007 година ЗЕЛС успешно го реализира четвртиот по ред, Саем на општините - „ЗЕЛС ЕКСПО 2007 «, а многу општини се изјаснија дека сакаат тој да прерасне во традиционална манифестација, која ќе се одржува и понатаму на секои две години. Беа спроведени бројни обуки на општинската администрација, беше реализирана и правата платена услуга на ЗЕЛС, што претставува дел од стратешката цел на ЗЕЛС за обезбедување на финансиска самоодржливост на Асоцијацијата. Издадовме неколку брошури за подобро спроведување на процесот на децентрализацијата на власта, реализиравме бројни проекти... Особено сме горди на постигнувањето на одредени законски промени од важност на општините, меѓу кои Законот за данок на имот, Законот за минерални сировини, Законот за комунални дејности. Како резултат на интензивни позитивни взаемни активности беа сключени повеќе меморандуми за соработка со значајни институции, организации и странски асоцијации. Беше организирана средба на Управниот Одбор на ЗЕЛС со Претседателот на државата и две средби со Владата на РМ, а беа остварени среќавања и дискусии со повеќе министри од Владата. Сето тоа покажува дека ЗЕЛС во општествени рамки интензивно се етаблира во нагорна линија и претста-

вува достоин партнер на извршната власт во земјава, што всушност претставува клучен дел од стратегијата на ЗЕЛС. Во своето работење, ЗЕЛС продолжи со своите активности на полето на градење и јакнење на капацитетите на локалната администрација. За таа цел со поддршка на повеќе меѓународни донаторски организации спроведе низа обуки и организира значајни тематски конференции. Една од позначајните конференции беше „Предизвиците на втората фаза од фискалната децентрали-

Душица **ПЕРИШИЌ**
Извршен директор на ЗЕЛС

зија «, што се одржа по повод две години од започнувањето на процесот на децентрализацијата во нашата земја. На овој настан ЗЕЛС даде ретроспектива на постигнатите резултати, беа сумирани позитивните и негативни искуства од изминатите две години, а главен акцент беше ставен на предизвиците со кои се соочуваат општините за исполнување на критериумите за влез во втората фаза, како и за оние општини кои веќе ги исполнија потребните услови. И покрај сите тешкотии и слабости, беше констатирано дека децентрализацијата на власта во земјава претставува голем исчекор во поглед на развојот на општеството во целина. ЗЕЛС континуирано ги реализира самозададените стратешки цели за афирмација на локалните демократски вредности, продлабочувајќи ја соработката со бројни домашни и странски субјекти и е еден од најзначајните предводници во решавањето на актуелни прашања од значење за општините. Она што му претстои на ЗЕЛС е сите 84 општини и Градот Скопје да влезат во втората фаза од фискалната децентрализација со цел продолжување на демократскиот амбиент на локално ниво и градење на силна локална самоуправа. Сигурни сме дека сите заедно ќе успееме во нашите заложби.

● ЗА ЗЕЛС

Заедница на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија-ЗЕЛС е формирана во 1972 година. Во периодот од 1990 до 1996 година, кога во земјава не постоеше сеопфатен закон за локалната самоуправа, ЗЕЛС беше алката на поврзување на активностите на општините и претставник на нивните ставови пред централната власт. Со понатамошна континуирана посветеност кон заштита и развој на локалната самоуправа, ЗЕЛС се етаблира во достоин репрезент на ЕЛС и значаен партнер на Владата во спроведувањето и развојот на децентрализацијата на власта во земјава, а на 5 март 2003 година беше потпишан Меморандум за соработка помеѓу Владата на РМ и ЗЕЛС. ЗЕЛС беше особено во фокусот на интерес, во периодот на градењето на регулативата за децентрализација на власта, но и сега, при нејзината имплементација. ЗЕЛС продолжува со реализација на целите за афирмација на локалните демократски вредности, засновани на принципите на деполитизираност, рамноправност на членките, лојалност, политичка независност и професионалност, кои се насочени во правец на градење на силна локална самоуправа во Република Македонија.

● ВИЗИЈА:

„ЗЕЛС е посветен на градење на систем на локална самоуправа по мерка на граѓаните, со единици на локалната самоуправа кои се успешни, ефикасни и финансиски независни“

● МИСИЈА:

Национална асоцијација на единиците на локалната самоуправа која ги застапува и афирмира нивните интереси пред централната власт и јавноста и претставува центар за услуги од сферата на локалната самоуправа.

ВРЕДНОСТИ: неполитизираност, рамноправност, достапност, лојалност, независност, европски стандарди, професионалност

● СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ:

1. ЗЕЛС ќе ја има водечката улога во градењето и понатамошното усовршување на системот на локална самоуправа во Република Македонија;
2. ЗЕЛС ќе воспостави механизми за соодветно да одговори на потребите на сите членки;
3. ЗЕЛС ќе обезбеди финансиска одржливост / градење на дополнителни услуги;
4. ЗЕЛС ќе им помага на своите членки во пристапот до ЕУ фондовите - линк меѓу фондовите на ЕУ и ЕЛС;

● Членство и меѓународна соработка

ЗЕЛС е член на:

ЦЛРАЕ - Конгрес на локалните и регионалните власти на Европа,

ЦЕМР - Советот на Европските општини и региони и

НАЛАС - Мрежата на асоцијации на локалните власти од Југоисточна Европа.

● ОРГАНИ НА ЗЕЛС:

• **Генерално Собрание**

• **Управен Одбор**

• **Надзорен Одбор**

Генералното Собрание е највисокиот орган на ЗЕЛС. Со усвојувањето на новите статутарни измени, утврдени на 28 Седница на Постојниот Комитет на ЗЕЛС, одржана на 27 октомври, 2004 година, Генералното Собрание брои 85 делегати, кои всушност се сите градоначалници на општините и градоначалникот на Град Скопје. Генералното Собрание донесува Статут, програма и други акти за Заедницата, усвојува Годишен извештај, насоки и план за работа. Усвојува финансиски план и завршна сметка на Заедницата. Од својот состав избира и разрешува членови на Управниот Одбор на ЗЕЛС и на Надзорниот Одбор и врши други работи во согласност со Статутот и општите акти на Заедницата.

ОДДРЖАНО ЕДНО ГЕНЕРАЛНО СОБРАНИЕ НА ЗЕЛС

Во текот на 2007 година, се оддржа една седница на Генералното Собрание на ЗЕЛС. На 26 април, 2007 година, во хотелот "Александар Палас", беше оддржана четвртата Седница, на која присуствуваа 67 градоначалници и тројца овластени заменици. Согласно Статутот на ЗЕЛС, каде е утврдено дека Собранието предлага и избира состав на УО на ЗЕЛС на секои две години, на оваа Седница нов мандат добија четворица градоначалници: Љубомир Јанев, градоначалник на Општина Кочани, Петре Латиновски, градоначалник на Општина Бутел, Стојан Лазарев, градоначалник на Општина Конче и Ѓорѓи Кимов, градоначалник на Општина Неготино. Градоначалникот на Општина Сарај, Беќим Фазлиу, беше именуван за нов член на УО, на местото на экс-градоначалникот Имер Селмани, актуелен министер за здравство. Беа избрани и членовите на Надзорниот одбор на ЗЕЛС и тоа: Славе Христов, градоначалник на Општина Василево, Слободан Даневски, градоначалник на Општина Свети Николе, Фуат Дурмиши, градоначалник на Општина Маврово и Ростуше и Ерудан Исени, градоначалник на Општина Шуто Оризари.

На Собранието беше потенцирано дека преку бројни активности, силни залагања и лобирања на ЗЕЛС до централната власт, беа постигнати бројни резултати, меѓу кои: зголемувањето за 25% на буџетската дотација за образованието за 2007 година, надоместувањето на долговите во оваа сфера, во износ од 90%, предавањето на базите на податоци од Управата за јавни приходи на општините, постигнат начелен договор со ЕВН-ЕСМ за начините на подмирување на општинските долгови. Беше изнесено дека, ЗЕЛС достави иницијатива до Владата за измена на Законот за даноци на имот, иницијатива за измена на Законот за минерални сировини, а беше достигнат висок степен на активно вклучување на ЗЕЛС во работните подгрупи на децентрализација. На седницата беше усвоен и Извештајот за финансиското работење на ЗЕЛС за 2006 година, како и Буџетот на ЗЕЛС и Годишната програма за 2007 година. Од дискусиите на градоначалниците произлегоа понатамошните правци на дејствување на ЗЕЛС за афирмација на принципите и вредностите на локалната самоуправа пред централната власт. Беше потенцирана потребата да се продолжи со цврсти притисоци врз централната власт за зголемување на процентот кој се издвојува од ДДВ за општините, на најмалку 5,55%, потоа за пренесување на земјиштето на локалните власти, како основа за зајакнување на локалниот економски развој, да се обезбеди пристап до даночните броеви и до централниот регистар, стопанските субјекти да плаќаат данок на имот и на производните капацитети и

да се издејствува во касата на општините да влегуваат најмалку 50% од средствата од персоналниот данок. Да се продолжи со притисокот општините да бидат вклучени во постапката за управување со државното земјоделско земјиште, во изготвувањето на законските решенија за концесии на шумите и пасиштата, а приходите од концесиите, Владата да ги дели со општините. Да се бараат законски измени и усогласување со кои се утврдува постапката за избор на училишни директори, да се префрлат во локална сопственост спортските сали, дел од културните објекти, да се зголеми учеството на претставници од општините при донесување на битни законски решенија кои ја допираат локалната самоуправа, а ЗЕЛС да биде навремено вклучен во постапката на нивно донесување. Посебно внимание беше посветено и на подготвеноста на општините за прифаќање и користење на средствата од предпристапните фондови на ЕУ. Беше потенцирано дека општините треба да ја плаќаат членарината на ЗЕЛС, која до средината на април е подмирена само во износ од 47%. Беше укажано дека ЗЕЛС треба да се подготвува и да ги прави првите чекори за воведувањето на можностите за платени услуги што ЗЕЛС би им ги нудел на општините. Беа изнесени и други барања, како на пример барањето градоначалниците да имаат дипломатски пасош. Беше поставено и барањето за загарантирана едногодишна апанажа по престанувањето на мандатот на градоначалникот, задача која треба да претставува приоритет во наредниот период од работењето на ЗЕЛС и нејзините притисоци пред централната власт.

Управен Одбор на ЗЕЛС брои 19 членови, кои се избираат на Генерално Собрание, со мандат од две години. Според Статутот, задолжително 30% од членовите на претходниот состав се избираат во новиот, со цел обезбедување на континуитет во работењето. УО избира претседател и двајца потпретседатели. Одлучува за основање на комисии, краткорочни работни групи во рамките на ЗЕЛС. Го избира и разрешува Извршниот директор. Управува и одговара за имотот на Заедницата и подготвува Годишен и периодичен извештај за својата работа.

Членови на Управен одбор на ЗЕЛС:

- Андреј Петров - претседател на ЗЕЛС
- Невзат Бејта - потпретседател на ЗЕЛС
- Коце Трајановски - потпретседател на ЗЕЛС
- Трифун Костовски-градоначалник на Град Скопје
- Аце Коцевски-градоначалник на Општина Велес
- Виолета Аларова, градоначалник на Општина Центар (до април 2007 година)
- Рами Керими, градоначалник на Општина Теарце
- Марјан Ристески-градоначалник на Општина Прилеп
- Зоран Заев-градоначалник на Општина Струмица (до април 2007 година)
- Душко Јовановски-градоначалник на Општина Пробиштип (до април 2007 година)
- Беким Фазлиу - градоначалник на Општина Сарај
- Лефија Гажоска - градоначалник на Општина Крушево
- Николче Чурлиновски - градоначалник на Општина Валандово
- Изет Мецити - градоначалник на Општина Чаир
- Александар Петрески - градоначалник на Општина Охрид
- Владимир Талевски - градоначалник на Општина Битола
- Сание Садику - градоначалник на Општина Осломеј
- Борис Гаврилов - градоначалник на Општина Карбинци
- Тони Коцевски - градоначалник на Општина Јегуновце (до 26 април 2007)

Од април 2007 година:

- Петре Латиновски- градоначалник на Општина Бутел
- Стојан Лазарев-градоначалник на Општина Конче
- Ѓорѓи Кимов-градоначалник на Општина Неготино
- Љубомир Јанев –градоначалник на Општина Кочани

ОДРЖАНИ 12 СЕДНИЦИ НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗЕЛС

Во текот на 2007 година, Управниот Одбор на ЗЕЛС оддржа 12 седници. На седницата оддржана на 26 април, 2007 година, членовите повторно им изгласаа доверба на претседателот на ЗЕЛС Андреј Петров, потпретседателите Невзат Бејта и Коце Трајановски доверувајќи им нов двогодишен мандат. Членовите на УО на седниците ги разгледуваа најзначајните теми од работењето на единиците на локалната самоуправа, беа изнесувани одредени проблеми и беа донесувани единствени ставови за понатамошно дејствување и нивно решавање. На седниците на почетокот на годината посебно внимание им беше посветено на состојбите со одземање на надлежностите во областа на образованието на неколку општини: Гостивар, Кавадарци, Ново Село и Јегуновце, а се говореше и за подготовките кои ЕЛС треба да ги преземаат за влез во втората фаза од фискалната децентрализација. Беше истакната потребата од либерализација на овие критериуми со цел повеќе општини да можат да ги исполнат поставените услови. Беше разгледуван и Предлог Законот за легализација на бесправно изградените градби при што беше донесен став дека ЗЕЛС ја поддржува борбата на Владата против урбаната мафија, но се залага за вклопување на дел од објектите во постојните урбанистички планови, при што средствата од легализацијата да се префрлаат во општинските каси. Се говореше и за потребата од утврдување на соодветна стратегија за обука за подготовка на проекти за искористување на ИПА фондовите. Беа разгледувани и иницирани промени на постоечки закони и донесување на нови. Се инсистираше за промени во Законот за финансирање на локалната самоуправа, со цел обезбедување на поголема финансиска стабилност на општините. Во Законот за комунални такси беше предложено зголемување на надоместокот за улично осветлување од 15 на 25кв/ч, која Парламентот ја прифати. Имаше иницијативи за измена во Законот за плати и надоместоци на органите, што исто така беше поддржан

од пратениците. На почетокот на март со континуирани заложби на ЗЕЛС беа изгласани и измените на Законот за минерални суровини, каде ЕЛС, на чие подрачје се врши концесиската дејност, добиваат 40% од наплатениот надомест за вршење на геолошки истражувања и концесии за експлоатација на минерални суровини, а 60% добива централната власт. Во јули беа изгласани и измените на Законот за даноци на имот, што одеше во прилог на зголемување на општинските буџети. Беа донесени и Законот за рамномерен регионален развој, во кој ЗЕЛС зема активно учество, а Законот за меѓуопштинска соработка беше повлечен како резултат на острите реакции на ЗЕЛС. Членовите на УО имаа реакции и околу спроведувањето на одредени закони, како на пример Законот за полиција, поради што, на седница на УО беше повикана и министерката за внатрешни работи. Беа разгледувани и проблемите со добивањето на базата на податоци на деловни субјекти од Централниот регистер на РМ која потоа заврши со потпишува-

ње на Меморандум, за соработка. Во септември, кога 42 општини влегоа во втората фаза беше оддржана итна седница посветена на образованието со цел прецизно утврдување на постапките за префрлање на блок дотациите и разрешување на проблемите со ученичките домови, за непринципиелното префрлање на наставен кадар од градинките во училиштата, за не добивањето на дозвола од МОН за примање на нови наставници, како резултат на нова наставна програма. Се говореше и за потребата од ревидирање на формулата за распределба на наменските дотации, за поставувањето на компјутерите во училиштата каде нема соодветна инсталација или објектите се во распаѓање. Една седница беше посветена и на разрешувањето на проблемите со долговите за улично осветлување, на која присуствуваа и високи претставници од ЕВН, ЕСМ. Беа донесени одлуки за склучување на меморандуми со регионалните национални асоцијации, со цел воспоставување поголема соработка и црпење на искуства.

Надзорен Одбор на ЗЕЛС има пет члена избрани од Генералното Собрание, со мандат од 4 години. НО го контролира извршувањето на одлуките на Генералното собрание и Управниот одбор. Ја контролира законитоста и статутарноста на одлуките на Управниот одбор и Извршниот директор и го контролира финансиското работење и управувањето со имотот на Заедницата. По потреба организира спроведување на ревизија на финансиското работење и на Генералното собрание му доставува мислење за извештајот за работа и завршната сметка на буџетот на Заедницата и му доставува Годишен извештај за работата. Членовите на Надзорниот одбор избираат Претседател на одборот од својот состав.

● Членови на Надзорен Одбор:

- Панчо Минов, претседател на Надзорен Одбор, градоначалник на Општина Кавадарци (до април 2006 година)
- Слободан Даневски, градоначалник на Општина Свети Николе
- Зоран Дамјановски, градоначалник на општина Куманово (до април 2006 година)
- Невзат Елези, градоначалник на Општина Боговиње
- Борис Гаврилов, градоначалник на Општина Карбинци (до април 2006 година)

Од април 2007 година:

- Славчо Христов- претседател на Надзорен Одбор, градоначалник на Општина Василево
- Фуат Дурмиши, градоначалник на Општина Маврово и Ростуше
- Ерудан Исени, градоначалник на Општина Шуто Оризари.

● КОМИСИИ НА ЗЕЛС

ЗЕЛС има вкупно 11 комисиии, кои ги опфаќаат сите области од надлежност и од интерес на локалната самоуправа. Во текот на 2007 поголем дел од комисиите одржуваа седници на кои се говореше за значајни прашања од областа на локалната самоуправа. Комисиите имаат по осум членови -градоначалници, а во текот на 2007 година дел од комисиите беа проширени и со таканаречени технички членови, претставници од администрацијата на одделни општини од соодветната област. На седниците на комисиите се изнесуваат важни сугестии, забелешки и предлози, кои потоа се разгледуваат од членовите на Управниот Одбор. Станува збор за следниве комисиии:

1. КОМИСИЈА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ

Претседател: г-дин Џорџе АРСОВ,
Градоначалник на Општина Кисела Вода

2. КОМИСИЈА ЗА ОПШТИНСКА АДМИНИСТРАЦИЈА

Претседател: Зоран ЗАЕВ,
Градоначалник на Општина Струмица

3. КОМИСИЈА ЗА КУЛТУРА

Претседател: Владимир ТАЛЕВСКИ,
Градоначалник на Општина Битола

4. КОМИСИЈА ЗА КОМУНАЛНИ ДЕЈНОСТИ

Претседател: Александар ПЕТРЕСКИ,
Градоначалник на Општина Охрид

5. КОМИСИЈА ЗА РУРАЛЕН РАЗВОЈ

Претседател: Стојан ЛАЗАРЕВ,
Градоначалник на Општина Конче

6. КОМИСИЈА ЗА е-ОПШТИНИ

Претседател: Рами КЕРИМИ,
Градоначалник на Општина Теарце

7. КОМИСИЈА ЗА РАЗВОЈ НА ЗАЕДНИЦИТЕ

Претседател: Изет МЕЏИТИ,
Градоначалник на Општина Чаир

8. КОМИСИЈА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И СПОРТ

Претседател: Лефија ГАЖОСКА,
Градоначалник на Општина Крушево

9. КОМИСИЈА ЗА УРБАНИЗАМ И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Претседател: Славе ХРИСТОВ,
Градоначалник на Општина Василево

10. КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Претседател: Љубомир ЈАНЕВ,
Градоначалник на Општина Кочани

11. КОМИСИЈА ЗА ЗДРАВСТВО И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Претседател: Роберт ВЕЛКОВ,
Градоначалник на Општина Радовиш

● МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

ЗЕЛС во текот на 2007 година оствари плодна и успешна соработка на меѓународно поле. Активностите беа насочени кон НАЛАС (Мрежата на локални власти на југоисточна Европа), ЦЕМР (Комората на европските општини и региони) и ЦоЕ, (Советот на Европа, односно Конгресот на локални и регионални Власти).

НАЛАС - Мрежата на локалните власти на Југоисточна Европа е организација која функционира повеќе од пет години, а која е официјализирана во 2004 година во Стразбург, Франција. Првата седница на Генералното собрание беше одржана во септем-

општинските службеници и избрани лица, размени на најдобри практики, воспоставување на соработка на разни структури на вработени во асоцијациите, воведување на системот на стандарди во асоцијациите, размена на искуства во однос на искористување на ИПА фондовите како и обука и тренинг за тие фондови.

ЦЕМР - Комора на европските општини и региони постои повеќе од 50 години, а ЗЕЛС се зачлени на почетокот на 2004 година. Најголемиот дел на активностите на ЦЕМР се финансирани од Европската Комисија, па и активностите се насочени најмногу кон зем-

ите членки на ЕУ. Но во дел на одредени проекти, многу активно учествува и ЗЕЛС. Може да се издвои проектот за рамноправност на половите во локалната самоуправа, каде како финален производ излезе Декларација за рамноправно учество на жените и мажите во локалната самоуправа, а на една од седниците на Управниот одбор на ЗЕЛС, се донесе препорака до сите општини и Градот Скопје да ја усвојат истата, да го известат ЗЕЛС, кој потоа го известува ЦЕМР. Одредени општини веќе превземаа активности во таа насока.

Советот на Европа е институција во која членуваат 47 европски држави. Составен дел

ври, 2005 година во Скопје. Од март 2007 година, НАЛАС има и Секретаријат, со кој раководи Извршен директор, а вработени се пет луѓе. Седиштето на Секретаријатот е во Скопје. Генералното собрание за 2007 се оддржа во Букурешт, Романија, во декември, каде активно учество земаа и делегатите на ЗЕЛС. Во изминатата година, во склопот на НАЛАС се формирани неколку работни единици и со секоја од нив раководи една од членките. Во ноември 2007 година, комитетот на офицерите за врска го оддржа својот редовен работен состанок во Охрид, но и првата работна седница на работната единица за развој на асоцијациите, со која во иднина ќе раководи ЗЕЛС. Работната задача на оваа единица е да ги воспостави системите за најдобро работење на тренингот за

на оваа институција е и ЦоЕ- Конгресот на локални и регионални власти, каде Македонија, преку ЗЕЛС, номинира три градоначалници како членови и три како заменици. Во 2007 година, на пленарната сесија на Конгресот, презентирани е и Извештај за состојбата во Република Македонија, кој прв пат после многу години беше со позитивен осврт кон се што се случува во нашата земја. Свое обраќање на пленарната седница имаше и Претседателот на ЗЕЛС, Андреј Петров, кој се осврна на процесот на децентрализација во Република Македонија. На седницата на ад-хок работната група за Југоисточна Европа, претседателот на ЗЕЛС, Андреј Петров е избран за известувач на Конгресот на локални и регионални власти за мрежата НАЛАС.

● СРЕДБИ

● Средба со Претседателот на Република Македонија

На 1 февруари, 2007 година, членовите на УО на ЗЕЛС, во Струмица одржаа прва средба со Претседателот на Р. Македонија, г-дин Бранко Црвенковски, на која го запознаа со активностите на ЗЕЛС и на општините во процесот на децентрализацијата на власта. Се разговараше и за актуелните случувања во сферата на образованието, а беа изнесени и ставовите на ЗЕЛС од областа на финансиите и неопходната потреба од префрлањето на градежното и земјоделското земјиште на локалната власт. Претседателот Црвенковски укажа дека локалната власт треба да соработува со централната власт, општините да ги истакнат своите потреби и проблеми со цел истите да бидат решени на демократски и транспарентен начин. Во однос на пренесувањето на земјиштето, потенцираше дека апсолутно е неприфатлива „приказната“, за неодговорноста на општините, односно стравот дека тие ќе ги „злоупотребат“, доверените ингеренции. Напротив, тој укажа дека централната власт треба да има поголема доверба во локалната и е длабоко уверен оти никој не може подобро да ги знае потребите и проблемите во општината, отколку нејзините граѓани. Всушност тој посочи дека локалното население ќе биде најдобриот коректор за сите евентуални коруптивни и незаконски дејствија на општините. Тој ја презентираше моментната политичка состојба на државата и ја искористи можноста да упати директен апел до градоначалниците од ДУИ да не го напуштаат ЗЕЛС. Укажа дека напуштањето на ДУИ од централната власт исто така ќе има негативни последици за Р. Македонија во рамките на меѓународната заедница и може да го доведе во прашање добивањето на преговарачкиот датум за влез во ЕУ, што претставува еден од приоритетите на Р. Македонија, консензуално потврден од страна на сите политички партии во државата.

● Две средби ЗЕЛС-Влада

Во текот на 2007 година, ЗЕЛС имаше две средби со претставници на Владата. Едната на покана на Премиерот Никола Груевски, во објектот на Владата, каде беа поканети сите градоначалници и каде разговорите беа насочени кон прашањето за подготвеноста на општините за преминување во втората фаза од фискалната децентрализација. Втората се оддржа на, 1 јули на покана на ЗЕЛС по повод одбележувањето на двегодишнината од започнувањето на децентрализацијата во нашата земја. Во текот на годината беа одржани и поединечни средби со одделни министри од Владата на РМ, меѓу кои: министерот за образование, за финансии, за транспорт и врски, за животна средина и просторно планирање, а беше оддржана и една средба со министерката за внатрешни работи, која беше поканета на седница на Управни-

от Одбор. На средбите се говореше за најразновидни теми кои ги засегаат локалните власти. На средбата во објектот на Владата каде што беа поканети сите градоначалници се говореше за новите решенија за измени на Законот за даноци на имот, на Законот за плати во делот што се однесува на надоместоците на членовите на советите на општините, чекорите за реализирање на владиниот проект на спортски сали и на училишта со јавно-приватно партнерство. На оваа средба беше договорено дека општините и Владата на РМ се подготвени за старт на втората фискална фаза, со финансирање преку блок дотации, а оние кои нема да ги исполнат условите ќе продолжат да се финансираат според сегашниот начин. Повеќето градоначалници бараа либерализирање на критериумите. Беше потенциран горливиот проблем за итното пренесување на градежното и земјоделско земјиште од државата на општините, а беше нагласена и потребата за префрлањето на земјиштето и објектите на касарните на десетина општини.

На втората средба беше потенцирано дека соработката со централната власт се движи во нагорна линија, но дека сепак остануваат голем број отворени прашања, каде учество на претставници од ЗЕЛС е неопходно во донесувањето на заедничкото решение и дека централната власт мора да има поголем слух за проблемите на локалната самоуправа. Двете страни се согласија дека соработката треба да се интензивира во одредени области со цел, градење на силна локална самоуправа и задоволување на одредени основни проблеми на граѓаните.

Средба на делегација од Конгресот на локални и регионални власти на Советот на Европа во ЗЕЛС

Во просториите на ЗЕЛС, на 22 февруари, претставници од УО на ЗЕЛС имаа средба со делегација од Конгресот на локални и регионални власти на Советот на Европа предводена од заменик претседателот, г-дин Жан Клод Фрекон. На средбата се разговараше за работната верзија на Извештајот за локалната демократија во Р.М, подготвен од претставници на Конгресот, што во месец април беше презентираан на Пленарната седница на Конгресот и кој за прв пат по многу години беше со позитивен осврт за развојниот процес во нашата земја. На средбата беше побарано мислење од ЗЕЛС за содржината на работната верзија, како и за моментните состојби на развивање на локалната демократија во нашата земја. Претставниците на ЗЕЛС укажаа на тековните активности и проблеми што ги наметна процесот на децентрализацијата во нашата земја и го изнесоа цврстиот став на ЕЛС од 1 јули за прифаќање на предизвиците од втората, фискална фаза на децентрализацијата. Претседателот Фрекон изрази задоволство од средбата и укажа дека ЗЕЛС мора да остане единствена и цврста организација чија основна задача е лобирање и застапување на интересите на локалните власти.

● Официјализирање на соработката на ЗЕЛС со сродни национални организации од регионот

Во 2007 година ЗЕЛС започна со реализација на агендата за официјално зацврстување на соработката со националните асоцијации од регионот, со цел поттикнување и зајакнување на партнерски односи и размена на искуствата од организирањето на локалната власт. Во тој контекст, на 20 јули 2007 година, во Скопје, ЗЕЛС потпиша Спогодба за меѓусебна соработка со Постојаната Конференција на градови и општини на Република Србија-ПКГО. Одлуката за потпишување на оваа спогодба беше донесена на третата седница на УО на ЗЕЛС, оддржана на 18 јуни, 2007 година. На свеченоста присуствуваа неколку градоначалници-членови на УО на ЗЕЛС и гости од националната асоцијација на локалните власти во Република Србија. Спогодбата ја потпишаа претседателот на ЗЕЛС-Андреј Петров и претседателот на ПКГО- Жељко Ожеговиќ, градоначалник на Општина Нов Белград.

Потпишувањето на Спогодбата со ПКГО претставува прв чекор во реализација на зацртаната агенда на ЗЕЛС на официјализирање на досегашната добра соработка со националните асоцијации со соседните земји и земјите од Југоисточна Европа-членки на НАЛАС. Наскоро очекуваме потпишување на спогодба и со албанската асоцијација, а во преговори сме и со асоцијацијата на локални власти од Словенија, истакна претседателот на ЗЕЛС, Андреј Петров при потпишувањето на Спогодбата. Со потпишувањето на вакви спогодби се отвораат нови можности за взаемна поддршка во институционалното јакнење и развој на националните организации, поттикнување на непосредна соработка меѓу локалните власти, подготвување и заедничко конкурирање пред меѓународни донатори, соработка во имплементирање на разновидни програми од значење за општините, размена на позитивните искуства во спроведувањето на соодветни политики на децентрализација на власта во духот на Европската повелба на локалната самоуправа.

● КОНФЕРЕНЦИИ И НАСТАНИ

● ЗЕЛС прослави јубилеј -35 години од своето постоење

На 26 април - Денот на ЗЕЛС и на општините, ЗЕЛС го прослави Јубилејот- 35 години од своето постоење. Мал е бројот на асоцијации во нашата земја, што можат да се „пофалат“ со ваква импозантна цифра на сопствено континуирано градење и развивање. ЗЕЛС триесет и петгодишната работа, неуморно ја посвети на создавањето на системот на локалната самоуправа по мерка на граѓанинот и прерасна во авторитативна, респектирана и моќна заедница.

Во далечната 1972 година, на 26 април, било оддржано Основачко Собрание на општините и градовите на Македонија, на кое била конституирана тогашната Заедницата на општините и градовите на Македонија (ЗОГМ). Претставници од 34 македонски општини ја дале својата согласност за основање и доброволно пристапување во Заедницата. За прв претседател на ЗОГМ бил избран Драгољуб Ставрев, тогашен претседател на Собранието на Град Скопје, а за секретар бил избран Љубомир Бабунски

ЗЕЛС заедно со ДАИ/УСАИД, кои на овој датум го одбележаа затворањето на „Проектот за успешна децентрализација“, ЗЕЛС организира свеченост на која присуствуваа голем број градоначалници и претседатели на општинските совети, претставници од Владата, дипломатскиот кор, претставници на домашните и меѓународни организации, поранешни претседатели и секретари на ЗЕЛС, новинари и други гости. На свеченоста присуствуваа и Премиерот на Р.Македонија, Никола Груевски кој укажа на огромното значење на ЗЕЛС за целиот процес на децентрализација во земјава, како силен партнер на Владата. Поздра

вен говор имаше и Амбасадорката на САД во Р.М, Н.Е. Џилијан Миловановиќ, а на присутните им се обрати и Специјалниот претставник на Европската комисија на Р.М, Н.Е. Ерван Фуере кој изрази надеж дека Заедницата и во иднина ќе биде добар провајдер на услугите на општините. За претседателот на ЗЕЛС Андреј Петров, прославувањето на вака голем јубилеј на една организација претставува огромна гордост, бидејќи укажува за нејзината големина, успешност, потреба од постоење, но пред се нејзина постојана ангажираност и упорно работење.

По завршувањето на свечената церемонија присутните имаа можност да ја погледнат изложбената презентација за работата и активностите на ЗЕЛС и на „Проектот за успешна децентрализација“ на ДАИ. Изложбата, наречена „Мојата општина“, опфаќаше повеќе мали штандови на кои можеа да се видат и прочитаат материјали за сите тематски активности преземени во областа на финансиите, урбанизмот, јакнењето на административните капацитети на општините и на ЗЕЛС.

● Свечено удрен камен - темелникот на новата куќа на ЗЕЛС

На осми мај, во населбата Тафталиџе 2, во Скопје, на улица „Женевска“ бб, во присуство на голем број градоначалници, претставници од меѓународните организации, претставници од Делегацијата на Европскиот парламент, министерот за локална самоуправа, Зоран Коњановски и голем број граѓани, беше поставен камен-темелникот на новата адми-

нистративна зграда на ЗЕЛС – „Куќа на општините“. Владата на Р.Македонија го додели земјиштето на долгорочен закуп без надомест, советите на Општина Карпош и на Град Скопје донесоа одлуки за ослободување од наплата на комуналии, а Европската Агенција за реконструкција обезбеди средства за изградба на објектот во висина од 800.000 евра. Проектот го изготви проектантската куќа „ИН-ПУМА“, а за изведувач на градежните работи беше избрано ГП „Бетон“.

Според проектот, објектот опфаќа површина од 1.100 м²: подрум, приземје, кат и потпокрив на кој ќе бидат поставени соларни ќелии, како обновливи извори на енергија. Стартот на изградбата на објектот на симболичен начин ја означи евро-амбасадорот, Н.Е. Ерван Фуере кој прв фрли бетон во камен-темелот на објектот, а потоа му се придружија Претседателот на ЗЕЛС, Министерот за локална самоуправа и градоначалниците.

- ЗЕЛС организира информативна работилница за користење на ИПА фондовите

ЗЕЛС на барање на општините, на осми мај 2007 година, заедно со Делегацијата на ЕУ во Р.Македонија, во Големата сала на Град Скопје, организираше информативна работилница за можностите за користење на претпристапните европски фондови-(ИПА 2007-2013). Претставниците од ЕУ ги запознаа големиот број присутни градоначалници и претставници од општините подетално за секоја од петте компоненти на ИПА фондовите. На присутните им беше пренесено дека нема особени разлики во критериумите за финансирање на проекти од ИПА фондовите со досегашната КАРДЦ програма, од која произлегоа и се уште се имплементираат проекти во Р.М.. Европската Унија, преку ИПА фондовите обезбедува повеќе од 8 милиони евра предвидени за локалната самоуправа, од кои 7

милиони евра обезбедува ЕУ, а македонската Влада околу 1,7 милиони евра. Тоа се средства кои треба да бидат доделени за проекти кои треба да произлезат од општините за нивни потреби, а исплатата на средствата за одобрените проекти од страна на ЕАР предвидени се некаде за средината на 2008 година. Заменичката на евроамбасадорот во Р.Македонија, Џоан Пирс, им укажа на присутните дека најправо Владата на РМ и ЕУ треба да ја одобрат програмата за финансирање на проекти која треба да биде готова до крајот на 2007 година. Претставниците од ЕУ исто така потенцираа дека Владата треба да ги подготви на време сите процедури за да може на локално ниво да се воспостават проектите со кои општините ќе аплицираат за ИПА фондовите.

- Прва платена услуга –пионерски чекор на ЗЕЛС

На 14 и 15 април, 2007 година, во Дојран, ЗЕЛС ја организира првата платена обука, што претставуваше почеток на реализацијата на зацртаните активности предвидени во третата стратегиска цел на ЗЕЛС. Темата на оваа работилница беше избрана според потребите на првиот барател на ваква услуга од ЗЕЛС, Општината Кочани и гласеше „Општински финансии“. Ја проследија членовите на Советот на Општина Кочани. Реализацијата на овој пионерски чекор, претставува дел од концептот за самоодржливост на ЗЕЛС, за да се задржи задоволителен обем на активности и после повлекувањето на донаторите. Голем дел од трошоците за администрацијата на ЗЕЛС и за спроведување на проектите засега се директно финансирани од донатори. Затоа ЗЕЛС воспостави листа на нови дополнителни услуги што членките ќе имаат можност освен основните, да користат екстра услуги за кои би плаќале дополнително, покрај членарината.

● „Предизвиците на втората фаза од фискалната децентрализација“

По повод две години од процесот на децентрализација, ЗЕЛС со поддршка на Мисијата на ОБСЕ во Р.М., на 26 септември, 2007 година, во хотелот ИНКЕС-Горица во Охрид, организираше конференција на тема-„Предизвиците на втората фаза од фискалната децентрализација“. Голем број на градоначалници, како и претставници од централната власт и релевантни национални и интернационални организации и институции, присуствуваа на свеченото одбележување на овој настан. При тоа беше направена заедничка ретроспектива на постигнатите резултати, беа сумирани позитивните и негативни искуства од изминативе две години, а главен акцент беше ставен на предизвиците со кои се соочуваат општините за исполнување на критериумите за влез во втората фаза, како и предизвиците на општините кои ги исполнија условите. Беше нагласено дека охрабрува податокот што од вкупно 72 општини кои аплицираа за премин во оваа фаза, во 42 од нив, од 1 септември започна и практичната примена. Тоа покажува дека општините во изминатиов период совесно и одговорно ги спроведуваат прене-

сените надлежности. Шефот на Одделот за реформа на јавната администрација на Мисијата на ОБСЕ во Р.М, Мајкл Френкланд ги презентираше резултатите од Извештајот – „Истражување за децентрализацијата за 2007 година“, при што укажа дека целта на истражувањето е да се укаже на можните области за идни активности, кои би биле поддржани од ОБСЕ и други субјекти. Странските претставници меѓу кои и Амбасадорот на ЕУ во Р.М, Н.Е. Ерван Фуере, уште еднаш потенцираа дека и натаму ќе го поддржуваат процесот на децентрализација и изразија позитивни оценки за работењето и постигнатите резултати на ЗЕЛС. Министерот на локална самоуправа, Абдираман Мемети нагласи дека новата Програма 2008-2010 нуди јасни насоки за спроведување на последната, четврта етапа од процесот на децентрализација и треба да го усоврши овој значаен процес, особено во зајакнувањето на капацитетите на услугите, согласно стандардите на ЕУ, при што ја нагласи и потребата од развивањето на меѓуопштинска соработка и преземање на активности на полето на рамномерниот регионален развој.

● „ЗЕЛС ЕКСПО“ - САЕМ НА ОПШТИНИТЕ ПО ЧЕТВРТИ ПАТ

На 16 и 17 ноември, 2007 година, на Скопското сајмиште, во халата „Метрополис Арена“, ЗЕЛС го организира четвртиот по ред Саем на општините - „ЗЕЛС ЕКСПО 2007“. Темата на овогодишната манифестација беше „Две години од почетокот на процесот на децентрализацијата во Р.М. и предизвиците на втората фискална фаза“. Освен 44-те општини, учество на саемот земаа и Министерството за локална самоуправа, потоа УНДП, УСАИД, ЕСМ-ЕВН, СНВ, АДКОМ, ЗФРЛСЈП, НДИ, претставници од бизнис секторот, а со свои штандови, финансирани од страна на ГТЗ РЕДЕМ, учество зедоа и Источниот и Југоисточниот регион на Р.М. МЦМС им овозможи на 14 општини, со седиште во рурален центар, да учествуваат на саемот, обезбедувајќи им 70% од потребните средства за обезбедување на промотивен простор. Во текот на двата саемски дена, општините ги претставија своите активности, проекти, достигнувања и идни правци на развој на општината, а повеќето од нив пред бројните присутни посетители презентираа дел од своите културно-уметнички вредности, традицијата и природните убавини. На оваа саемска манифестација особено внимание беше посветено на панел дискусиите и форумските расправи, меѓу кои панел дискусијата за образованието, на која присуствуваше и Министерот за образование и наука, г-дин Сулејман Рушити. Интерес предизвикаа и форумите за „Локалната самоуправа и руралниот развој“, „Реформи за подобрување на услугите на јавните комунални претпријатија во Р.М.“ како и презентираниите теми за „Граѓанско учество во локалната самоуправа“ и „Меѓуопштинска соработка за испорака на поефикасни услуги“. Неколку општини ја искористаа можноста да презентираат и свои успешни проекти, а Проектот на УСАИД (МЛГА) во соработка со ЗЕЛС, организира дводневна Конференција за заем и инвестирање на општините, на која присуствуваа голем број градоначалници и претставници од општинските администрации.

Саемот на општините „ЗЕЛС- ЕКСПО 2007“ го отвори Претседателот на Владата на Република Македонија, г-дин Никола Груевски. На свечената церемонија воведно обраќање имаа и Н.Е. Џилијан Миловановиќ, амбасадор на САД и Н.Е. Ерван Фуере, амбасадор на ЕУ во нашата земја, како и претседателот на ЗЕЛС, г-дин Андреј Петров. Сите во своите говори забележаа дека во периодот од двегодишното спроведување на децентрализацијата, овој процес бележи постојан напредок, а дека тоа е резултат на не-

уморната работа на градоначалниците и општинската администрација. При тоа беше потенцирана важната улога на ЗЕЛС во зајакнување на соработката меѓу општините, но и во лобирањето за решавање на проблемите на локалните власти пред централната власт.

Според зборовите на учесниците и посетителите, „ЗЕЛС ЕКСПО 2007“ ефикасно ја исполни својата поставена задача и се смета за еден од поуспешните досега организирани саеми на ЗЕЛС.

● АКТИВНОСТИ, ПРОЕКТИ, ОБУКИ...

● Изработени три тематски студии како поддршка во градењето на финансиската независност на општините

Во текот на 2007 година, во соработка со неколку домашни организации и со поддршка на неколку донатори ЗЕЛС изготви три тематски студии, што претставуваа поддршка во градењето на финансиската независност на општините. Беше изготвена „Студија за мерење на нивото на наплата на даноците на имот“, со споредбена анализа на нивото на наплата на имотот и комуналните такси во единиците на локалната самоуправа за периодот 2005-2006 година. Оваа Студија беше направена со активно учество на општините и во соработка со Здружението на финансиски работници на локалната самоуправа и јавните претпријатија, а со финансиска поддршка од УСАИД. Студијата треба да им помогне на локалните власти да ги воочат, пронајдат и отстранат сите проблеми и недостатоци на патот за зголемување на сопствениците приходи.

Втората Студија е „Евиденција и управување со општински имот“ реализиран со поддршка на ГТЗ. Направена е анализа врз основа на изготвени прашалници кои ги пополнуваа општините. Според добиените податоци беше утврдено дека голем број на објекти сеуште не се префрлени во надлежност на ЕЛС и покрај утврдените законски одредби, меѓу кои: детски одморалишта, објекти од примарна здравствена заштита, спортски сали, домови на културата, детски градинки, училишта. Речиси редовна е појавата објектите кои станале сопственост на општините да не се префрлени и во катастарските книги, најчесто поради непостоење на имотни листови, а карактеристична е и појавата да се префрлаат само об-

јектите а, не и земјиштето на кое тие се наоѓаат. Формираната Работна група, врз основа на оваа анализа, даде и одредени препораки меѓу кои дека би било целесходно секоја општана да има задолжено лице кое ќе води евиденција за нејзиниот недвижен имот, за неговото континуирано ажурирање, кое ќе ја следи состојбата со имотот, кое ќе контактира со корисниците и ќе укажува и предлага мерки за одржување и употреба на објектите и имотот.

Третата студија „Извештај за тековната состојба и потребите на општините за влез во втората фаза од фискалната децентрализација во РМ“ работена од независни експерти и спонзорирана од ОБСЕ, излезе во декември 2007 година. ЗЕЛС со цел да им помогне на сите општини да влезат во втората фаза од фискалната децентрализација иницираше истражување за состојбата во 34-те општини, кои не ги исполнуваа утврдените критериуми. Истражувањето обезбеди релевантни податоци за капацитетите на овие ЕЛС, директните или индиректните причини поради кои тие не влегоа во втората фаза и нивните очекувања во поглед кога би биле подготвени да го сторат тоа. Посебно внимание беше посветено на утврдување на потребниот сеопфатен пакет на помош во насока на надоградување на капацитетите за влез во втората фаза на фискалната децентрализација, со посебен преглед на нивните потреби за обука и техничка/стручна помош. Резултатите добиени од истражувањето значително помогнаа во дефинирањето и имплементирањето на идните активности во овие општини.

Планирање засновано на Милениумските развојни цели

Од месец април, 2007 година во општините Брвеница, Демир Капија, Росоман и Македонски Брод, започна да се спроведува Проектот „Јакнење на капацитетите на локално и национално ниво за планирање, засновано на Милениумските развојни цели“. Со цел да се постигнат поголеми ефекти во општините, проектот се спроведува со заеднички заложби на три развојни агенции: УНДП „Лудвиг Болтзман“, Институтот за човекови права (БИМ), и Холандската Развојна Агенција СНВ- Македонија.

ЗЕЛС во соработка со УНДП и партнерските општини во 2007 година ги реализираше следните активности: 1) Беа формирани локалните лидерски групи составени од 20 до 25 членови, претставници од деловниот, јавниот и граѓанскиот сектор во општините 2) Во партнерските општини беа назначени локални координатори за ЛЕР кои ќе бидат директна врска на проектот 3) Во Струмица беше организирана напредна обука за тимот на локални обучувачи кој тим беше формиран во претходниот проект на УНДП 4) Извршена е проценка на локалните лидерски групи со доставување на прашалници со кои се одредувале потребите од обука на локалните лидерски групи во партнерските општини 5) Подготвени се документи за обучувачите што се однесуваат на формат за извештај и формат за оценување на работилницата од страна на учесниците 6) Подготвена е листа на локални обучувачи со основни податоци која треба да се развие во база на податоци во 2008 година 7) Беа организирани 12 обуки за локалните лидерски групи за 4 партнерски општини на темите: а) Учество на граѓаните во процесите на планирање на локалниот развој б) Спроведување и мониторинг на развојните планови ц) Застапување и кампања. При тоа беа обучени 95 претставници од локалните лидерски групи во партнерските општини на проектот.

Во 2007 беше пуштена на web страната на ЗЕЛС, ЛЕР базата на податоци која се однесува на сите општини на РМ кои усвоиле Стратегија за локален економски развој и општини кои веќе се вклучени во процесите на стратешко планирање на полето на локален развој.

Проект „Поддршка на процесот на децентрализација“

Единиците на локалната самоуправа со финансиска поддршка од ЕУ преку ЕАР и во партнерство со МЛС, од мај 2007 година започнаа со имплементација на Проектот „Поддршка на процесот на децентрализација“, за модернизација на јавната администрација. Проектот го спроведува конзорциумот предводен од Хелсинки Консалтинг Груп со учество на повеќе домашни и странски експерти. Седиштето на проектот е сместено во Скопје, а отворени се и седум регионални канцеларии во Битола, Велес, Кочани, Куманово, Охрид, Струмица и Велес.

Конкретните активности на овој проект се групирани во три компоненти: 1) општински сервисни центри, 2) локален развој и 3) правни и технички услуги и обуки. Главен предизвик на првата компонента е развој на национален модел на „Општински сервисен центар“ кој што под еден покрив треба да ги прибира и дистрибуира информациите, а во исто време и да испорачува услуги. Оваа компонента ќе се фокусира и на зајакнување на капацитетите на веќе постоечките центри, воведување нови центри и ограноци, како и донирање на опрема и софтвер поврзан со истите. Опфатени се 36 општини.

Компонентата за локален развој ќе се фокусира на развивање на методологија за планирање на локалниот развој и советување на партнер општините околу подготовка на локални приоритетни проекти. Во рамките на оваа компонента ќе бидат обезбедени и обуки за локален развој и употреба на ГИС во урбанистичкото планирање.

Компонентата за правни и технички услуги и обуки е насочена кон зајакнување на капацитетот на Министерството за локална самоуправа и ЗЕЛС за давање на поддршка на општините, како на пример, испорака на правни совети. Проектот ќе обезбеди правни и технички услуги, како и обуки за МЛС и ЗЕЛС, кои ќе бидат реализирани од група на експерти и обучувачи.

● Образованието со најмногу проблеми во општините

Како и во претходните години и во 2007 година општините најмногу проблеми имаа во областа на образованието. Комисијата за образование оддржа шест средби, а во септември беше оддржана и една вонредна седница на УО, посветена на образованието и започнувањето на втората фаза од фискалната децентрализација. Подготовките на општините за оваа фаза започнаа уште на почетокот на годината, потоа во месец март на покана на ЗЕЛС, Министерот за образование и наука присуствуваше на седница на УО, а беа оддржани и три поединечни средби меѓу министерот и раководството на ЗЕЛС. Во месец ноември, претставници од МОН учествуваа на УО на ЗЕЛС. Сепак тоа не вроди и со посакуваните цели. Особено проблеми настанаа во септември и октомври, кога МОН доцнесе со подготовките за префрлање на блок дотациите во 42 општини кои ги исполнија условите за премин во втората фаза, при што во јавноста вината ја префрлаше на општините. ЗЕЛС исто така имаше средба со претставници на СОНК, а во рамките на „ЗЕЛС ЕКСПО 2007“ беше организирана дебата за проблемите во образованието и втората фаза од децентрализацијата на која присуствуваше и Министерот Сулејман Рушита и Дојчин Цветановски, претседател на СОНК. Со помош на ПЛУУМ програмата, поддржана од Холандската амбасада, во април и мај, беа организирани интензивни обуки за општинската администрација од областа на образованието. Беа разгледувани разновидни прашања од областа на образованието. Актуелни беа ученичките домови и проблемите кои настанаа во општина Гостивар на ова поле, како и проблемите што ги предизвикуваше министерот за образование со одземање на надлежностите од образованието на одредени општини. Соодветно внимание ЗЕЛС

посвети и на прашањето околу одржувањето на компјутерските мрежи кои преку проект на Владата започнаа да се инсталираат во средните, а потоа и во основните училишта. Беа дадени забелешки на Предлог законот за образование на возрасните. Се инсталираше ЗЕЛС да има свој претставник при утврдувањето на критериуми и распределба на средствата за капитални инвестиции што ја изготвува МОН и постојано укажуваше на потребата од промена на критериумите на Уредбите за методологијата за утврдување на критериуми за распределба на наменските дотации за основното и за средното образование. Кон крајот на годината, како резултат на интензивните залагања на ЗЕЛС, централната власт го надомести заостанатиот долг во образованието, направен пред стартот на децентрализацијата и покри одредени долгови на општините направени за тековно одржување, резултат на недоволно предвидени средства од страна на МОН. Кон крајот на декември УО на ЗЕЛС прифати и Кодекс за оценување во училиштата, предложен од страна на Програмата ПЕП на УСАИД. Во 2007 година беше издаден и Прирачник за локално управување со училиштата, во издание на ПЛУУМ, кој е од полза за лицата одговорни за образование во општините.

● Урбанизам и просторно планирање

Во 2007 година беа разгледани повеќе текстови на Предлогот за донесување на Закон за изменување и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање, Предлогот за донесување на Закон за изменување и дополнување на Законот за Градење и Предлогот за донесување Закон за градежно земјиште. И покрај тоа што Министерството за транспорт и врски не обезбеди доволна временска рамка за разгледување на истите, Комисијата за урбанизам и просторно планирање сепак заведе став и даде свои мислења и забелешки. Во однос на Законот за просторно и урбанистичко планирање укажано беше на проблемите кои се уште постојат со Државниот завод за геодетски работи и беше побарано ажурирањето на катастарските подлоги да не падне на товар на општините бидејќи најголемиот дел од општините финансиски не се во можност да го поднесат ова оптоварување. Предочен беше и проблемот дека при купувањето на подлогите од катастар тие се веќе стари, со реамбулација од 1986, 1992 итн. Барано беше финансирањето на урбанистичките планови да биде од Буџетот на РМ, бидејќи општините, посебно оние со седиште во рурален центар нема да бидат во можност да финансираат изработка на планови што ќе биде една од пречките одредени општини да не го запазат предвидениот рок за усогласување на плановите. Како резултат на средбите помеѓу ЗЕЛС и Владата, во оваа област произлезе иницијативата до МТВ да се разгледа можноста да се пристапи кон изготвување на амандманско решение со кое ќе се овозможи општините со изготвување на архитектонско-урбанистички проект да бидат во можност да врши здружување на две или повеќе парцели во една и обратно, со цел да се поедностави процедурата за привлекување на нови инвестиции. По Предлогот за донесување на Закон за изменување и дополнување на Законот за градење, дадени беа одредени забелешки со цел да се дојде до подобрување на текстот на законот, но основен став беше дека содржината на предлогот одговара на актуелните потреби. Покрај другото, истакнати беа проблемите со кои единиците на локалната самоуправа се соочуваат поради неусогласувањето на подзаконските и законските акти, што доведува до дополнителни тешкотии при работењето. Општа забелешка беше дека целата постапка во

однос на инспекцијата се усложнува со дополнителни дописи, објави и сл. ЗЕЛС не даде поддршка на текстот на Предлогот за донесување Закон за градежно земјиште. Повторно беше истакнато дека ставот на ЗЕЛС во однос на градежното земјиште е јасен и непроменет веќе неколку години наназад, и дека сеуште се смета за отворено прашањето за пренесување на државното градежно земјиште во сопственост на општините или пренесувањето на правото на управување со истото. Образложено беше дека предлогот не ги зема во предвид барањата на единиците на локалната самоуправа и дека истиот ги ограничува надлежностите дадени на локалната самоуправа со Законот за локална самоуправа.

Како резултат на барањето за интензивирање на соработката помеѓу ЗЕЛС и Министерството за транспорт и врски, на 30 ноември, во просториите на Министерството, се одржа работен состанок на кој се информираше за отпочната процедура за изготвување на Правилник за изготвување на урбанистички планови. Од страна на ЗЕЛС беше посочено да се води грижа за усогласување како помеѓу самите законски решенија, така и на подзаконските решенија Договорено беше секторите за урбанизам или одделенијата при локалната самоуправа да ги забележат тешкотиите со кои се соочува администрацијата при добивањето на потребни информации и да ги посочат институциите и правните лица со кои при комуникацијата се појавуваат овие тешкотии. Од страна на ЗЕЛС за прибирање на податоците беше изготвен прашалник кој го дистрибуиравме до сите единици на локалната самоуправа, а подоцна по прибирањето на одговорите, сублимиран во еден документ кој во декември беше доставен до Министерството за транспорт и врски. Во месец февруари беше покрената иницијатива за донесување на Закон за бесправно изградени градби. За таа цел од страна на ЗЕЛС до Министерството за транспорт и врски доставен беше предлог на закон кој претставуваше почетна точка за решавање на ова прашање. Оваа почетна иницијатива придонесе министерството да побара експертска помош од меѓународните организации и да се отпочне постапка за изготвување на нов законски текст во чие изготвување секако е посочено дека ќе биде вклучен и ЗЕЛС.

● Меѓуопштинска соработка

ЗЕЛС и Министерството за локална самоуправа, на 30 март, потпишаа Меморандум за соработка во делот на меѓуопштинската соработка, имајќи ги во предвид потребите на единиците на локалната самоуправа (ЕЛС) да соработуваат меѓусебно и трендовите за соработка помеѓу ЕЛС засновани на Законот за локална самоуправа и имајќи ја во предвид препораката на Работната група за децентрализација од мај 2006 и ноември 2006 година за основање на заедничка Комисија за меѓуопштинска соработка. Комисијата се формира како тело за координација, поддршка и развој на меѓуопштинската соработка и е составена од претставници на раководството и претставници на стручните служби на двете страни. Во 2007 година се одржаа две работни средби на кои беа разгледани и усвоени текстовите на Акциониот План за работа на Комисијата за 2007 година и прирачникот „Практични насоки за имплементација на меѓуопштинската соработка“ кој беше изработен во рамките на КАРДС програмата на ЕУ, проект на ЕАР „Техничка помош за имплементација и координација на процесот на децентрализација“ во соработка со ЗЕЛС, МЛС и канцеларијата на УНДП. Со цел да се даде поддршка за остварување на успешни форми на меѓуопштинска соработка помеѓу ЕЛС,

членови на Комисијата присуствуваа и на работен состанок инициран помеѓу општините Гази Баба и Илинден. Комисијата ги разгледа и неколкуте предлози на Законот за меѓуопштинска соработка кој се подготвуваше во Министерството за локална самоуправа, а на 6 декември разгледана беше и последната верзија на овој Закон, при што беа донесени заклучоци кои беа доставени до предлагачот. Наведено е дека законскиот текст е во спротивност со Европската повелба за локална самоуправа и во спротивност со процесот на децентрализација. Констатацијата произлезе од предложените одредби со кои се гарантира правото на централната власт да им наложува на определени општини да пристапат кон одредени облици на меѓуопштинска соработка, а истото во постапка и по сопствен наод на централните органи на управата, што би значело директно дерогирање на надлежностите на органите на општината, гарантирани со Законот за локалната самоуправа. ЗЕЛС побара предложениот Законски текст да биде повлечен од понатамошна постапка и повторно ја истакна отвореноста за соработка и за дебата за потребата, формата и карактерот на концептот на меѓуопштинска соработка во нашата држава.

20

● Голем број објекти од културата се уште не се префрлени на локалните власти

Состојбата со децентрализацијата во културата и во текот на 2007 година беше проследена со голем број проблеми. Комисијата за култура на својата седница ја истакна потребата од спроведување ревизија за состојбите во процесот на децентрализацијата во областа на културата, поточно беше изнесена потребата точно да се дефинираат објектите и институциите кои од централна се пренесени на локална власт и што во иднина треба да им се префрли на општините врз основа на направена листа на предлози и барања на општините. Беше испратено писмо од ЗЕЛС до Министерството за култура во кое е побарано ЗЕЛС да учествува во сите процеси на распределба на објекти, институции и проекти како и официјално барање за стопирање на издавање под закуп на културните објекти на трети лица, кои не се во надлежност на Министерството за култура.

За полесно утврдување на статусот на културните објекти и институции по општините, Комисијата за култура при ЗЕЛС испрати и Прашалник до сите градоначалници за утврдување на овие состојби.

● ЗЕЛС активен и во областите на руралниот развој

Предлозите на Законот за земјоделство и рурален развој и Законот за земјоделско земјиште беа едни од поважните теми за ЗЕЛС, а особено на Комисијата за рурален развој на кои во 2007 година им беше посветено поголемо внимание. ЗЕЛС до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство доставуваше мислења и забелешки на секој предлог на овие закони, а особено предлагаше општините да бидат вклучени во постапката на управување со државното земјоделско земјиште. Располагањето, давањето под закуп и други форми на управување со земјиштето да биде извршено по претходно прибавено мислење од страна на општината на чија територија се наоѓа соодветното земјиште, а контролата и надзорот во надлежност на државата. Беа побарано да се воспостават механизми преку кои општината би можела да иницира постапка за оценување на поведението на концесионерот што би довело до одземање на правото на користење на земјоделското земјиште, при што беше укажано дека оваа потреба се наметнува како висок приоритет поради

евидентнираната практика, голем дел од земјоделското земјиште и покрај воспоставениот концесионерски однос да останува необработено. Во однос на приходите кои се собираат од закупнините на земјоделското земјиште, се бараше средствата да се распределат во сооднос 50% за државата и 50% за соодветната општина. Со тоа би се подобрила наплатата, општините ќе имаат поголема одговорност и грижата за земјоделското земјиште и за неговата заштита од узурпација, противправна пренамена, заштита на околината, заштита од ерозија итн, со што општината ќе ја направи поодговорна и дополнително мотивирана да се грижи за развојот на земјоделството кое по правило во овие подрачја е основна дејност. Законот за земјоделство и рурален развој предвиде Советот за земјоделство и рурален развој, што ќе дава мислења за прашања од областа на земјоделството и руралниот развој, а особено за Националната стратегија, националните програми, предложени позначајни прописи, меѓународни договори и одделни

проекти а, во неговиот состав да има претставник од ЗЕЛС. Во однос на Законот за земјоделско земјиште ставовите и мислењата на ЗЕЛС не беа прифатени. Во април, во Струга, Комисијата организира дводневна средба на градоначалниците на општините со седиште во рурален центар на која беше претставена работата на Комисијата за периодот 2005-2007 и беше разгледан Предлог законот за рамномерен регионален развој. Седумнаесет општини со седиште во рурален центар учествуваа на саемот на општините, „ЗЕЛС-ЕКСПО,“ а за четиринаесет општини, МЦМС им обезбеди

по 70% од средствата за учество, со што им се даде поддршка на општините со рурален центар и можност да направат сопствена промоција. Комисијата за рурален развој, во соработка со Комисијата за финансирање во ЗЕКЛС покренала две иницијативи пред Министерството за финансии. Иницијатива за измени во членот 8, ст.1, точките 5, 8, 11 и 12 од Законот за даноците на имот, што доби и законски третман, и иницијатива, односно барање за изнаоѓање на средства од Буџетот на Република Македонија со можност до крајот на 2007 година, линеарно да се исплатат по 800.000 денари на општините со седиште во рурален центар, во кои планираните приходи во основниот буџет на општината, за 2006 година, се пониски од 25 % од просечниот планираните приходи во основниот буџет по општина на ниво на Република Македонија. Министерството одговори на 28 декември, 2007 година, дека „во Буџетот на Република Македонија за 2007 година не се планирани дополнителни финансиски средства за општини со седиште во село.

● Повеќе средства за ЕЛС од оданочување на правните субјекти

Во јули, 2007 година, по повеќегодишно барање на ЗЕЛС, на предлог на Владата, пратениците ги усвоија Измените на Законот за даноци на имот, Со тоа општините од 1 јануари 2008 година (кога измените стапуваат на сила) имаат можност да наплаќаат данок на имот на сите правни субјекти и тоа на нивниот целокупен имот, а не како досега само на одредена површина, односно на канцеларискиот простор. ЗЕЛС претходно направи анализа за состојбата во земјите во регионот и беше утврдено дека во сите земји, правните субјекти плаќаат данок на целокупниот имот и на своите погонски делови и друг простор, што значи дека само кај нас тие беа повластени, а сето тоа беше на штета на општините. Голем број градоначалници на чија територија има особено големи производствени капацитети укажуваа дека овие средства всушност повторно ќе бидат употребени за подобрување на инфраструктурата во тие подрачја, посочувајќи дека само санирањето на улиците во зоните каде има особено индустриски капацитети финансиските потреби се за три пати поголеми од другите средини. До стапувањето во сила на овој закон општините правеа анализи и собираа податоци за просторот на секое правно лица што подлежи на оданочување, со цел да спроведат и адекватно оданочување.

22

● ЗЕЛС издејствува измени и дополнувања на Законот за комунални такси

На 11 јули, 2007 година, по интензивните заложби на ЗЕЛС, а на барање на општините, во Собрание на РМ, пратениците ги усвоија измените на Законот за комуналните такси, подготвени од Министерството за финансии. Со измените утврдена е нова цена за комуналната такса според типот на потрошувачот, а има измени и во неколку точки од Прекршочните одредби од Членот 18. Со тоа од август во општинските каси се зголеми приливот на средства за јавно осветлување а кај општините се отвори можноста да обезбедат подобра услуга на граѓаните, подобро да ја одржуваат постоечката улична мрежа и да поставуваат нова, како и да ги подмируваат своите долгови кон ЕВН, ЕСМ.

Според решението од измените и дополнувањето на Законот за комуналните такси од членот 20 тарифен број 10 се замени ставот (1), а се додадоа два нови става, кои гласат: (1) За користење и одржување на јавно осветлување се плаќа комунална такса според типот на потрошувачите, и тоа: давачката за одржување на јавното осветлување по струјомер да изнесува 25 киловат-часови за домаќинствата, 50 киловат-часови за објекти на трговски друштва и занаетчии, 100 киловат-часови за 10-киловтани поторошувачи, 150 киловат-часови за 35 киловатни потрошувачи и 300 киловат-часови за 110 киловолтни потрошувачи; (2) уплатата на средствата од став(1) на овој тарифен број за општините во Градот Скопје на чие подрачје е извршена наплатата се врши според надлежноста за одржување на јавното осветлување во определен процентуален сооднос утврден со Законот за Град Скопје.

Со измените на Законот за комунални такси се поправи законската грешка и на Градот му се овозможи да добива пари од таксата што ја плаќаат граѓаните. Според тоа, секоја скопска општина, парите ги дели со Градот, во сооднос, пресметан според бројот на градски и општински улици на територијата на секоја општина.

Општините ја добија базата на податоци од Централниот регистар

На 24 јули, 2007 година, ЗЕЛС и Централниот регистар на Р Македонија, потпишаа Договор за користење на податоците од страна на ЗЕЛС за сите правни субјекти запишани во трговскиот регистар и регистарот на други правни лица, кои согласно на Законот за комунални такси подлежат на наплата за комуналии. Со Договорот се уредува доставата на податоците потребни за ажурирање на општинската база на субјекти кои подлежат на обврската за плаќање на комунална такса –фирмарина (која претставува еден од изворните приходи на општината). Договорот го потпишаа претседателот на ЗЕЛС, Андреј Петров и директорот на Централен регистар, д-р Зоранчо Алексов. Со овој Договор се овозможува олеснување на работата во собирањето на комуналните такси, се отвора можност за зголемена ефикасност во собирањето на комуналните долгови, а најповолно е што префлањето на информациите е по повластена цена. Централниот

регистар на РМ на ЗЕЛС му ги достави податоците во електронска форма, на оптички медиум-ЦД, поединечно за секоја општина, а на секои 4 месеци ЦР до ЗЕЛС ќе доставува податоци за извршени промени кај субјектите. Овие податоци општините можат да ги користат само за свои потреби.

ЗЕЛС активен во подготвувањето на Програмата за спроведување на процесот на децентрализација за периодот 2008-2010 година

Во 2007 година, во месец септември, Владата на РМ ја усвои новата Програма за спроведување на процесот на децентрализација за периодот 2008-2010 година. Во претходниот период приоритет беше посветен на трансферот на надлежности и ресурси, а во новата Програма акцентот е ставен на подобрување на квалитетот на услугите. Главните прашања на кои е фокусирана Програмата се : целосно заокружување на трансферот на надлежности и ресурси, продолжување со фискалната децентрализација, градењето на капацитетот на општините, подготовката на општините за пристап во ЕУ и подобрувањето на условите за меѓуопштинска соработка. Програмата ја подготви Министерството за локална самоуправа во соработка со сите надлежни министерства и со ЗЕЛС како и други засегнати страни кои учествуваа во работата на Работната група за децентрализација. Беа формирани и 10 тематски подгрупи од областа на урбанистичко планирање, локален економски развој, образование, комунални дејности, заштита на животната средина, спорт и рекреација, здравствена заштита, и спасување на граѓани и добра, составени од претставници од ресорните министерства, надлежни органи и градоначалници и членови на администрацијата на ЗЕЛС, поточно координаторите на соодветните комисии кои функционираат во рамките на ЗЕЛС. Во рамките на отпочнување со реализација на втората фаза од Проектот „Техничка помош за имплементација и координација на процесот на децентрализација“ финансиран од ЕУ и раководен од ЕАР, беа организирани тематски работилници на кои поконкретно беа посочувани проблемите, а потоа истакнувани предлог-решенија за секоја соодветна област.

● Интензивни преговори со ЕВН/ЕСМ за надминување на проблемите

Со цел надминување на проблемите со општинските долгови но и барањата на општините за соодветно регулирање на надоместоците по основ на сопственост и наплата на комуналните такси кон ЕВН, во текот на 2007 г. беше воспоставен интензивен дијалог помеѓу претставниците на Управниот Одбор на ЕВН/ЕСМ и ЗЕЛС. На седницата на Управниот одбор на ЗЕЛС одржана на 25 септември 2007 г. во Охрид, а на која беа поканети Претседателот и заменикот претседател на ЕВН/ЕСМ беше донесена одлука за формирање на ad-hoc Комисија за надминување на отворе-

ните прашања, во рамките на која би се усогласиле формите на идната соработка и надминување на тековните отворени прашања. Комисијата интензивно работеше во периодот октомври 2007 – јануари 2008 г. со цел утврдување на содржина на Меморандум за соработка. Со меморандумот за соработка се утврдуваат можностите за склучување на индивидуални договори за репрограмирање на постојните долгови на општините, начинот на пренесување на средствата прибрани по основ комунална такса за улично осветлување, како и обврската на ЕВН најдоцна до 15-ти во тековниот месец да достави извештај за состојбата со бројот на броила за секоја општина поединечно во зависност од категориите на потрошувачите. На овој начин општините ќе имаат можност да вршат тековен увид во износот на средствата кои треба да ги приберат од потрошувачите но и да вршат компаративна анализа на процентот на наплатата. Со меморандумот исто така се опфатени и административните општински згради, училиштата, градинките и културните домови, кои секако дека претставуваат обврска на општината да го сервисира долгот, но ЕВН се обврзува да не врши исклучување на истите поради хуманата димензија на функцијата која ја извршуваат.

● Програма „Лидерски стандарди и најдобри практики“

ЗЕЛС заедно со Совет на Европа, со финансиска поддршка на ЕУ, менаџиран од страна на Европската Агенција за реконструкција, во 2007 година започна со имплементирање на програма за зајакнување на услугите што општините им ги даваат на своите граѓани, односно започнаа програма за обезбедување на поддршка на процесот на децентрализација, воспоставување на транспарентна општина, идентификување на најдобри практики и добро менаџирање во единиците на локалната самоуправа. Програмата „Лидерски стандарди и најдобри практики“ се состои од 3 компоненти: Најдобри практики; Програма за унапредување на лидерските способности и Етика на локално ниво. Официјалниот старт на целокупната Програма започна со свечена Конференција, што се одржа на 11 септември 2007 година во хотелот „Холидеј ин“ во присуство на бројни градоначалници, претставници од Совет на Европа, интернационални експерти, претставници од министерство за локална самоуправа, ЕАР, како и останати национални и интернационални партнери. Програмата за унапредување на лидерските способности претставува продолжение од програмата што ЗЕЛС ја отпочна минатата година. За тие потреби беше направена адаптација на содржината на Стандарди на ефективна и демократска локална власт на нашите локални услови и беше публикуван прирачник – „Стандарди на ефективна и демократска локална власт“ со формулар за самоevaluација. Потоа во Охрид и во Битола беа реализирани две обуки за обучувачи од општините за програмите Етика на локално ниво и Програмата за унапредување на лидерските способности, при што се креираа и бази на обучувачи за двете програми. Беа избрани и петте општини во кои ќе се реализира Програмата за унапредување на лидерски стандарди и во Берово беше реализирана првата посета на општина од колеги-оценувачи. Компонентата за јавна етика вклучува и национална кампања за подигање на јавна свест под наслов „Кон транспарентна општина“ каде од пријавените општини се идентификуваат најтранспарентните општини за демократско владеење, а нивните искуства потоа се десеминараат со цел да се применат искуствата во развојот на ЕЛС. Програмите за лидерство, најдобри практики и етика на локално ниво, треба да им помогнат на општините во поддршката на понатамошниот процес на децентрализација.

● ПРОЕКТ ЛОГИН – трета фаза

ЛОГИН проектот „Поддршка кон воспоставување на информациска мрежа на локалните власти“, поддржан од Институтот отворено општество-Будимпешта, во 2007 година ја спроведе третата фаза од својата реализација. Оваа фаза се надгради на претходните две, а со цел ЛОГИН базата на податоци да зајакне во својата основна идеја – да се избори до местото на препознатлив извор на документи и информации од интерес за локални администрации, достапни преку електронски пат. Преку активностите на проектот се постигнаа следните конкретни цели:

- Навремени податоци за промените во националното законодавство;
- Промовирање на ЛОГИН мрежата и базата на податоци меѓу општините, како и меѓу други целни групи, во насока да им се помогне во координацијата на нивните активности, општините да станат поефективни во своето работење и да ја подобрат својата интеграција во меѓународните мрежи по прашањата за локалното владеење;
- Обезбедување централен пункт на информирање за новините во областа на можностите за обука и нивната имплементација, за грантови и можностите за финансирање;
- Охрабрување на аналитички пристап и дискусија по реформските процеси и други важни прашања што се однесуваат на имплементација на новите надлежности и одржување на лесно употреблив електронски форум за дискусија;
- Обезбедување техничка помош и совет на барање на корисниците
- Истражување на дополнителни области од интерес за корисниците.

ЛОГИН – третата фаза беше комплетирана со внесени 250 документи од секаков вид и формат од интерес за општините во категоријата Библиотека на ЛОГИН менито вградено на интернет страницата на ЗЕЛС, анимирани три општини во директен контакт и посета на истите, публикувани Водич низ ЛОГИН базата на податоци, летоци, постери, четири броја на ЛОГИН информатор и 11 месечни информативни текста во Гласилото на ЗЕЛС.

На ЛОГИН менито се вградени две нови алатки – електронска дистрибутивна листа и форум за дискусија преку кои општините, пред се, можат најблиску да се информираат за најновите информации и документи од важност за нив, како и да го изразат своето мислење по конкретна тема.

● „Развој на јавната локална администрација“ - ЛОПАД 2

Во 2007 година, во месец ноември, заврши двегодишниот проектот „Развој на јавната локална администрација“ - ЛОПАД 2, имплементиран од ВНГ Интернационал, во партнерство со ЗЕЛС, финансиски поддржан од Амбасадата на Кралството Холандија во Р. Македонија. Во рамките на проектот, кој опфаќа две компоненти беа реализирани повеќе активности. Компонентата „Градење на капацитетите на ЗЕЛС“ што предвидуваше воспоставување на однос на збратимување на индивидуално ниво, беше воспоставена директна twinning соработка меѓу вработените од ЗЕЛС и ВНГ, при што беше обезбедена непосредна размена на искуства и мислења а, во месеците март и септември беше реализирана обострана посета. Како резултат на активностите на втората компонента, на 18 и 19 јуни, во хотелот „Метропол“ во Охрид, ЗЕЛС ги презентираше придобивките од дисеминационата Програма, при што беа пренесени искуствата од 26-те општини во кои се спроведуваат трите области од Програмата: Управувањето со човечки ресурси, Финансиски менаџмент и Локален Економски развој. На Конференцијата присуствуваа голем број градоначалници, претставници од локалната администрација од општините, претставници од ВНГ Интернационал, експерти од Асоцијацијата на финансиски работници на Македонија. При отворањето на Конференцијата присуствуваше и амбасадорката на Кралството Холандија, Фредерик Де Ман, која истакна дека децентрализацијата во нашата земја покажува постојан напредок, а голем придонес во тоа има ЗЕЛС која активно им помага на своите членки во нивното усовршување за успешно спроведување на новите надлежности. Учесниците во проектот од 26 –те општини организираа работилници и панел дискусии каде заедно со експертите од овие области им ги пренесуваа искуствата на претставниците од другите општини.

Активности за утврдување на листа на платени услуги од ЗЕЛС

Во текот на 2007 година, во рамките на третата точка од Стратегискиот план за 2006-2011 година, за обезбедување на услови за сопствена финансиска одржливост, ЗЕЛС спроведе низа активности за воспоставување на нов вид на таканаречени платени услуги за општините. За таа цел ЗЕЛС подготви прашалник во кој општините се изјаснија за конкретни потреби и услуги за кои би им требало поддршка од ЗЕЛС, а за кои се подготвени да партиципираат на Асоцијацијата или целосно да ги платат утврдените трошоци. Според добиените одговори беше утврдено дека општините имаат најголема потреба од добивање на професионална правна помош во сите домени од работењето на локалната власт, потреба од обучување на дел од својата администрација за подготовка на проекти за користење на ИПА фондовите, потоа потреба од воспоставување или подигање на степенот на контакти со донаторските институции кои во своите програми го поддржуваат процесот на децентрализацијата, како и помош во делот на изготвување на урбанистички планови и други работи. ЗЕЛС посети и дваесетина општини и во директни разговори со градоначалниците и локалната администрација им ја пренесе идејата и потребата за воспоставување на платени услуги. Се разговараше за видовите на обуки, за изнаоѓање на начини за организирање на заеднички јавни набавки, за можностите преку Гласилото на ЗЕЛС, општината да промовира свои општински проекти со вметнување на материјали во Гласилото во вид на летоци, дополнителни содржини во посебно ЦД или проспекти. Во ЗЕЛС се подготвува листа на платени услуги, кои ќе може да им се испорачуваат на своите членки под повластени услови, независно од основните услуги. За спроведување на оваа активност ЗЕЛС доби поддршка од Холандската Амбасада во Р.Македонија преку проектот „ЛОПАД 2“ на организацијата ВНГ Интернационал, ангажирани како имплементатори на проектот. Дел од искуствата за организирање на овие активности ЗЕЛС ги осозна од посетата на Чешката асоцијација на општините и регионите и Холандската ВНГ.

„Јакнење на ЗЕЛС во обезбедувач на услуги - патот до поголема самоодржливост“

ЗЕЛС со потпишувањето на Меморандум за соработка со Швајцарската агенција за развој и соработка-СДЦ, на 13 септември 2007 година, отпочна со заеднички проект „Јакнење на ЗЕЛС во обезбедувач на услуги - патот до поголема самоодржливост“, за кој СДЦ обезбеди финансиска поддршка од 2. 470.000 швајцарски франци.

Проектот чија основна цел е јакнење на ЗЕЛС и општините, односно подобрување на квалитетот на давање на услуги на граѓаните е составен од три главни активности: зајакнување на меѓуопштинската соработка; поддржување на општинските комисии за односи меѓу заедниците; обезбедување на опрема за симултан превод и услуги за симултан превод.

Ова не е класичен проект бидејќи со него не се финансираат само активностите туку предвидува и финансиска поддршка на ЗЕЛС. Проектот ќе овозможи развој на ЗЕЛС во следните неколку години, особено во делот на јакнење на капацитетите за самоодржливост и зголемување на квалитетот на пружање на неплатени услуги, но и развој на пакет на нови платени (поддржувачки) услуги.

Со тоа, на ЗЕЛС ќе му се овозможи и во наредните години да продолжи да ја јакне и да ја извршува својата улога на мост меѓу општините и централната власт. Особен акцент е ставен на меѓуопштинската соработка, како важен дел од процесот на

децентрализација, за што во проектот се предвидени низа активности, а кои се главно концентрирани во овие области: заштита на животната средина, комуникации и е-влада.

Во поглед на меѓуетничките односи во заедниците со овој проект треба да се овозможи јакнење на меѓуетничкиот дијалог и меѓуетничките релации преку поддржување на општинските комисији за односи меѓу заедниците.

Што се однесува до компонентата за обезбедување на опрема и услуги за симултан превод, проектните активности се насочени во делот на давањето на услугите кај повеќејазичните оп-

штини. Предвидено е со проектот да бидат опфатени околу 30 општините, кои ќе бидат одбрани според претходно утврдени критериуми од страна на Комисија во состав од градоначалници, претставници од МЛС, ОСЦЕ И СДЦ. Проектот ќе трае до 2010 година, а со самото потпишување на договорот во 2007 се започна со планирањето на активностите и првите чекори за реализирање на зацртаните цели.

Отпочна нова фаза од Програмата „Форуми во заедницата“

Програмата „Форуми во заедницата“, поддржана од Швајцарската агенција за развој и соработка (СДЦ), а во соработка со ЗЕЛС, во 2007 година отпочна нова фаза на проектот, како резултат на успешната реализација во претходните пилот-општините Ѓорче Петров, Кичево и Прилеп. Програмата ќе им овозможи на граѓаните да го подобрат сопствениот живот со сопствени идеи и учество во изборот на она што за нив претставува приоритет и неопходност, а на општинската администрација да развие партиципативно и одговорно локално владеење на кое граѓаните му веруваат. Во месец ноември беше распишан оглас за сите општини кои сакаат да аплицираат за форуми кои ќе се спроведува во следните три години. Предвидена е поддршка на 25 општини со буџет од 4 милиони швајцарски франци. За секоја општина се формира фонд за финансирање проекти и активности, чија висина ќе зависи од финансиското учество на Општината со свој буџет.

По повод отпочнувањето на новата фаза на програмата, на 26 ноември во просториите на ЗЕЛС се одржа прес конференција на која г-дин Роман Дарбеле, раководител на Швајцарската агенција за развој и соработка во Македонија истакна дека општините заедно со своите граѓани во пилот фазата покажале дека умеат да ги дефинираат приоритетите за развој на општините и заеднички да донесуваат одлуки за унапредување на социо-економската состојба на локално ниво. Претседателот на ЗЕЛС, г-дин Андреј Петров, пак ја потенцираше потребата за унапредување на соработката помеѓу општинските власти и граѓаните како услов за успешно спроведување на децентрализацијата и успешно остварување на надлежностите на општините. Беше промовирана Брошура во која се наоѓаат информации за Програмата, за начинот на нејзиното спроведување, постигнатите резултати, и за тоа како е прифатена во трите пилот општини во кои се спроведуваше, а беше презентирани и новата web страна на Програмата www.forumivozaednicata.com.mk

Обучени 70 претставници од ЕЛС, од областа на животната средина

ЗЕЛС, од 14 јуни до 31 декември, 2007 година, го спроведе проектот „Зајакнување на капацитетите на ЕЛС – обуки за спроведување на обврските согласно законската регулатива во областа на животната средина“, финансиски поддржан преку Инвестициската програма на Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија. Во рамките на проектот се одржаа четири дводневни регионални обуки – Крушево, Штип, Тетово и Скопје, на кои беа поканети сите општини, а учество зедоа претставници од 70 ЕЛС. Целта на обуките беше да се зајакнат капацитетите на општинската администрација во поглед на спроведување на законите од областа на животната средина и притоа беа опфатени:

Законот за животна средина (ЗЖС), како рамковен законодавен документ во областа на заштитата на животната средина во Република Македонија, особено во делот на надлежностите на ЕЛС во процесот на спроведување на законските обврски;

Секторското законодавство за животна средина и надлежностите што произлегуваат од него: Законот за управување со отпад, Законот за амбиенталниот воздух, Законот за заштита на природата, Нацрт законот за водите;

Инструментот на ЕУ за пред-пристапна помош – ИПА, како основен финансиски инструмент на ЕУ за финансирање на инфраструктурни проекти за заштита на животната средина на патот на Македонија за зачленување во Унијата и

Презентација на практичните искуства од спроведување на законската регулатива во областа на животната средина на локално ниво.

За потребите на обуките и општинската администрација, ЗЕЛС издаде брошура - *Водич низ надлежностите и процедурите при спроведување на законската регулатива во областа на животната средина на ниво на ЕЛС.*

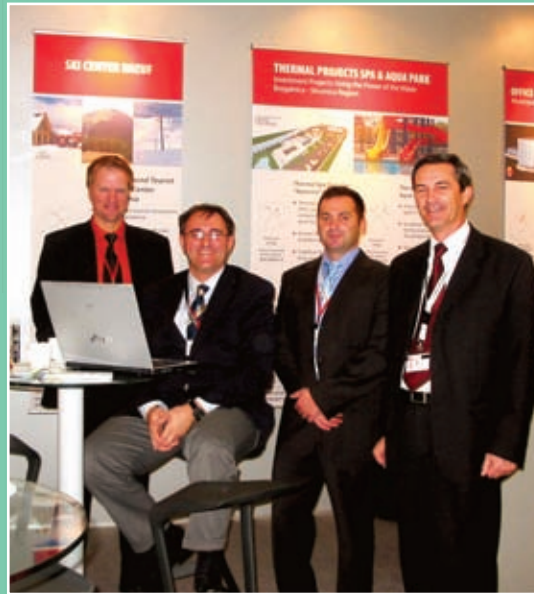

Во 26 општини отворени 47 канцеларии за комуникации со пратениците

Во 26 општини, од 1 септември, 2007 година беа отворени 47 канцеларии за комуникација на граѓаните со пратениците. Со ова повторно се активира проектот „Зајакнување на односите со граѓаните“ спроведуван од Националниот Институт за демократија (НДИ). Целта на овој проект е зголемена и ефикасна комуникација помеѓу пратеничките групи, Единиците на локалната самоуправа и граѓаните. По тој повод на 27 јуни, 2007 година во Собранието на Р. Македонија беше одржана свеченост на која беше потпишан Меморандум за соработка помеѓу ЗЕЛС, НДИ и Собранието на Р.Македонија. Меморандумот го потпишаа претседателот на ЗЕЛС, Андреј Петров, претседателот на Собранието на Р.М. Љубиша Георгиевски и директорот на НДИ-Крис Кеншоу. На потпишувањето му претходоа активности на ЗЕЛС во смисла на запознавање на општините со проектот, неговите цели како и условите кои треба да ги исполнуваат општините за негово имплементирање. Проектот се реализира со финансиска поддршка од Агенцијата за меѓународен развој на САД (УСАИД) и преку грант на Владата на Канада, како и со поддршка на Собранието на РМ и ќе трае до април 2009 година.

● Општински проекти на Меѓународен саем за комерцијални недвижности

Од 8-10 октомври, 2007 година, во Минхен се оддржа меѓународниот саем за комерцијални недвижности “Експо Реал 2007”, еден од водечките саеми за инвестиции, бизнис и проекти од областа на комерцијални недвижности во Европа, на кој за прв пат учествуваа и неколку македонски општини. Од страна на ЗЕЛС, МЛС и Агенција за странски инвестиции, во соработка со ГТЗ беше објавен конкурс во јавните гласила на кој беа повикани да се пријават сите општини кои имаат проекти од областа на комерцијални недвижности како туризам, трговски центри, деловен простор, индустриски зони, технолошки паркови, станбени комплекси, инфраструктура, со вредност над еден милион евра. Од пријавените 30 проекти, Комисијата формирана за таа намена првенствено издвои 9 проекти, од кои

беа избрани Проектот Термален аква парк на Општина Кочани, Ски центар Кожуф, Административно-деловен објект (општинска зграда) од Општина Аеродром и спортско рехабилитационен комплекс–Кежовица на Општина Штип. Пред саемскиот настап беа организирани интензивни обуки за учесниците од првите 9 проекти, како и за претставниците од другите институции од Македонија, меѓу кои и ЗЕЛС, а беа организирани и посети на локациите на 9-те проекти. Избраните проекти беа презентирани на заеднички штанд во соработка со проектите кои се спроведуваат од страна на Германското друштво за техничка соработка (ГТЗ-РЕДЕМ, ГТЗ СДИ и ГТЗ МЕД), а 11 проекти што ги исполнија условите за презентација на саемската манифестација влегоа во Саемскиот каталог.

● Изготвена база и воспоставена мрежа на ПР на општините

Со цел поголема опфатеност на актуелни и полезни информации од општините, кои би се презентирале на web страната на ЗЕЛС и во Гласилото, како и обезбедување на поголема меѓусебна соработка на општините и соработка со ЗЕЛС на полето на взаемната информираност во септември ЗЕЛС изготви База на податоци на лица за односи со јавност. Во декември, со финансиска поддршка на ОБСЕ, ЗЕЛС организира дводневна работилница за овие лица на која беше формирана Мрежата на ПР на општините, при ЗЕЛС. Анализата покажа дека е мал бројот на општините кои во својата систематизација имаат назначено и ангажирано лице за ПР, поточно тоа е само во општините кои имаат поголеми градски средини. Во одредени општини, оваа функција им се доверува на одредени лица кои ПР-от го извршуваат паралелно со својата основ-

на дејност, а некаде се ангажирани надворешни лица, или оваа функција ја извршува градоначалникот. Сепак тоа укажува на фактот дека општините ја чувствуваат потреба за постоење на лице за односи со јавност во нивната општина. На работилницата се дискутираше за потребите и етаблирањето на ПР лицата и утврдување на еднакви стандарди, а истовремено преку ангажирани експерти се дискутираше за проблемот како да се издвои добрата информација, како да се пласира и како да се привлечат јавните медиуми да објавуваат и „добри“ вести од локалните власти. Беше формирана и Мрежата на ПР на општините, кои утврдија своја платформа за натамошна организираност и работа на Мрежата. Обуката се оддржа на 13 и 14 декември, во Маврово на која присуствуваа околу 30 лица од општините.

● ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА ЗЕЛС

● веб страна на ЗЕЛС

Во 2007 година на веб страната на ЗЕЛС беше прикачена листа од фотографии на сите градоначалници на општините. Како и во изминатиот период и во 2007 беше континуирано ажурирана со информации од активностите на ЗЕЛС, седници од УО, конференции, прес-конференции, а наедно беа пласирани и информации со повици за пријавување на општините на разновидни домашни и меѓународни обуки или настани од значење за локалните власти. Редовно беше прикачено Гласилото на ЗЕЛС и сите публикувани материјали подготвени од ЗЕЛС.

● Гласило

Во 2007 излегоа 10 броја на Гласилото на ЗЕЛС, кое излегуваше во 2.400 примероци. Во Гласилото на 24 страници се презентираат сите актуелни настани во организација на ЗЕЛС, афирмативни текстови од одредени општини, редовно интервју со градоначалник од одредена општина и други поважни информативни написи. Се дистрибуира до сите општински советници, градоначалници, членови на Собрание на РМ, Влада на РМ, новинари, јавни претпријатија невладини организации, странски донатори..... За издавање на Гласилото ЗЕЛС доби финансиска поддршка од ОБСЕ,. Беше изготвен План за развој и самоодржливост на Гласилото со насоки за подобрување на содржината, техничкиот изглед и пополнување на рекламниот простор. Беше изготвен и об-

јавен нов Ценовник за реклами во Гласилото. Беше доставен прашалник до општините за оценка и предлози за содржината на Гласилото, кои по направената анализа беа инволвирани во Гласилото.

● Медиумска покриеност на ЗЕЛС во 2007 година

Во текот на 2007 година беа одржани осум прес-конференции во просториите на ЗЕЛС, на кои пред медиумите беа изнесени одредени ставови на ЗЕЛС за важни прашања од областа на децентрализацијата на власта, меѓу кои за ученичките домови, за образованието, за рамномерниот регионален развој, за проблемите на пазарците со предлог решенија на ЗЕЛС, за изградбата на новата куќа на ЗЕЛС.....Исто така беа повикувани медиумите и при објавување на нови проекти и програми, при склучување на

меморандуми за соработка, на седниците на Генералното Собрание на ЗЕЛС и на Управниот Одбор, прославувањето на 35 годишниот Лубилеј на ЗЕЛС, за камен –темелникот на „Куќата на општините,“ на конференција во Охрид „Две години од децентрализација на власта во РМ,“ на саемот на општините „ЗЕЛС-ЕКСПО 2007,“ и друго. После секоја седница на УО на ЗЕЛС и после секоја заедничка средба со преставници од Владата на РМ и со членови од Владата, ЗЕЛС ги повикуваше и информираше медиумите за донесените или утврдените ставови и за темите за кои се дискутирало на конкретната седница, со што ја покажа својата транспарентност во работењето. ЗЕЛС во 2007 година бележеше и зголемено присуство во пишаните и електронските медиуми. Во рамките на „ЗЕЛС ЕКСПО 2007,“ ЗЕЛС за прв пат организира и медиумска кампања за наста-

нот. Беше направена анализа на медиумскиот простор и потоа се пристапи кон понуда за медиумско покровителство, што беше прифатено од сите медиуми од кои побаравме соработка. Тоа за ЗЕЛС претставува позитивен знак и укажува на неговата транспарентност и отвореност кон медиумите и јавноста.

● Публикуван Годишен Извештај на ЗЕЛС за 2006 година

Во септември 2007 година ЗЕЛС со финансиска поддршка на ОБСЕ беше публикуван Годишен Извештај на ЗЕЛС за 2006 година. Ова е втор по ред ваков Извештај, во кој се отсликува транспарентното работење на ЗЕЛС. Беше издаден во тираж од 200 изданија на македонски, 100 на англиски и 100 на албански јазик, во кои на 24 страници преку текст, бројки и фотографии беше прикажано целокупното работење и активности на ЗЕЛС за изминатата година. Преку графички приказ беше изразено и финансиското работење на ЗЕЛС во кое е видлива финансиската поддршка што ја има од странските донатори кои преку свои проекти ја поддржуваат децентрализацијата во земјава.

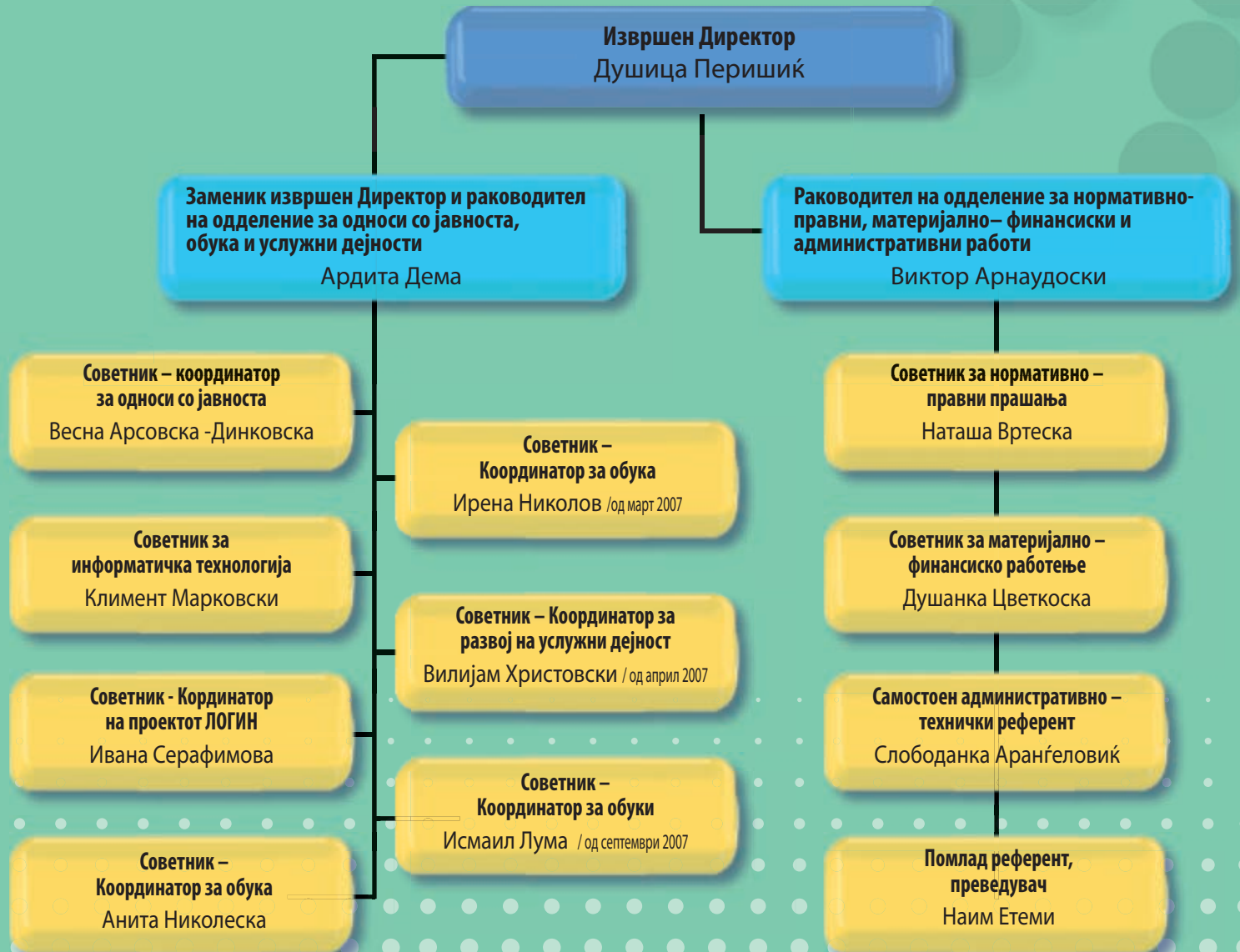
● „Стандарди на ефективна и демократска локална власт - Лидерски стандарди“

ЗЕЛС, во соработка со Совет на Европа, го подготви и издаде прирачникот “Стандарди на ефективна и демократска локална власт - Лидерски стандарди”. Тој е составен дела на програмата “Leadership Development program” која ЗЕЛС ја имплементира во период 2007-2008. Целта на Прирачникот е да им помогне на локалните власти да бидат поефективни и во него се содржани основните улоги, лидерски способности, обезбедување на услуги и учество на граѓаните, како и 9 основни компетенции како насока за стандардите што една ефективна и демократска локална власт треба да ги користи. Општините Прирачникот може да го применат за самоевалуација, со помош на прашалникот кој е составен дел на прирачникот и е подготвен од страна на ЗЕЛС. Издадени се околу 250 копии на македонски и на албански јазик. Прирачникот беше промовиран во “Холидеј Ин,, пред бројни претставници од локалната власт

● „Водич низ надлежностите и процедурите при спроведување на законската регулатива во областа на животната средина на ниво на ЕЛС“

На општините им е потребно воспоставување и институционално зајакнување на капацитетите и во поглед на спроведување на законските решенија од областа на животната средина. Процесот на апроксимација на законодавството на ЕУ, во делот на поглавјето за животна средина, содржи многу барања. Постоечката македонска законска рамка за животна средина се заснова на различни хоризонтални и секторски директиви на ЕУ и ги вклучува: Законот за животна средина, Законот за управување со отпад, Законот за квалитет на амбиенталниот воздух, Закон за заштита од бучава, Законот за заштита на природата, како и Предлог законот за води. Во овие документи, значаен опсег на надлежности и одговорности се пренесени од централно на локално ниво, односно на општините. Ова се однесува како на обврските во делот на планирање на управување со животната средина, така и во делот на директно спроведување на законските обврски. Сите овие закони, заедно со краток осврт кон инструментот за пред-пристапна помош на ЕУ-ИПА, Компонента 2, кон краот на 2007 година, ЗЕЛС ги издаде во прирачник,, „Водич низ надлежностите и процедурите при спроведување на законската регулатива во областа на животната средина на ниво на ЕЛС,, на македонски и на албански јазик и го дистрибуира до сите општини.

● ВРАБОТЕНИ ВО ЗЕЛС ВО 2007

СТРУКТУРА НА ПРИХОДИТЕ ОСТВАРЕНИ ВО 2007 ГОДИНА

Приходи според извори	денари	учество во вкупните приходи %
Приходи од членарини	5.875.384	11,79
Приходи од извршени услуги	2.250.649	4,52
Приходи од камата и поз. курсна разлика	48.589	0,10
Приходи од користење на корелаторите	0	0
Приходи од донации	35.243.274	70,73
Пренесен вишок на приходи од минатата година	6.187.740	12,42
Приходи од наем на деловен простор и други приходи	223.012	0,45
Вкупно	49.828.648	100,00

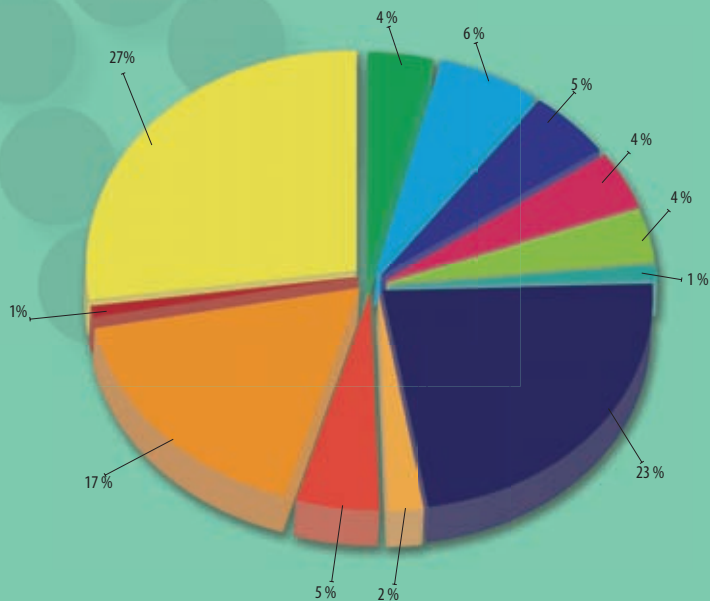
ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ОД ДОНАТОРИ

Донатор	Износ денари	проц.учество
ДАИ	1.116.023	3,17
ВНГ	1.641.773	4,66
Совет на Европа	3.338.099	9,47
ЛОГИН	1.139.561	3,23
ОБСЕ	2.078.749	5,90
Фондација Институт Отворено општество	73.432	0,21
МЦМС	574.187	1,63
УНДП	42.2910	1,20
ГТЗ	38.6470	1,10
ИНВЕНТ	15.219	0,04
ЦЕМР	52.601	0,15
Министерство за животна средина	750.000	2,13
Британска Амбасада	2.230.210	6,33
Швајцарска Агенција за Развој и Соработка	20.536.590	58,27
СНВ Ноландска Развојна Организација	275.730	0,78
АД Електростопанство на Македонија	183.600	0,52
УСАИД	428.120	1,21
Вкупно	35.243.274	100,00

РЕАЛИЗАЦИЈА НА ФИНАНСИСКИ ПЛАН ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ЗЕЛС ВО 2007 Г.

РАСХОДИ	Конто	ПЛАНИРАНО	РЕАЛИЗИРАНО	Индекс во однос на планирано	ПРИХОДИ	Конто	ПЛАНИРАНО	РЕАЛИЗИРАНО	Индекс во однос на планирано	
		за 2007 година денари	за 2007 година денари				за 2007 година денари	за 2007 година денари		
Трошоци за материјали	400	400	1.200.000	882.272	74	Вишок на приходи од измината години	7700	5.670.000	6.187.740	109
Трошоци за енергија	401	401	500.000	85.547	17	Членски придонес од општините	7300	6.067.500	3.945.863	65
Трошоци за пошта, телефон и други производствени услуги	402	404	1.500.000	1.140.578	76	Приходи од донации	7301	8.450.500	35.243.274	417
Трошоци за печатење и др. непроиз.услуги	402	403	2.000.000	1.095.606	55	Приходи од извршени услуги	7159	600.000	2.250.649	375
Трошоци за услуги извршени од друг: сервис договор на дело ревизија и програмски услуги	402, 4171, 4172 и 403 и 418	402, 4171, 4172 и 4173	1.500.000	728.194 80.145 311.276 336.773	49	Приходи од камата и позитивна курсна разлика	720 И 721	40.000	48.589	121
Трошоци за репрезентација и реклама	405	405	1.000.000	854.826	85	Приходи од изминати години (членарини)	73001	4.572.000	1.929.521	42
Трошоци за дневен печат, службени весници и списанија, дозволи, патарина, суд.такси	408	409	80.000	47.303	59	Приходи од сопствена дејност-закупнина, камата и други приходи	7401 и 760		223012	0
Трошоци за регистрација и осигурување	408 -413	409 и 412	150.000	135.929	91					
Расходи за организација на семинари, советувања и слично хотелски , угост.услуги. превод .стручни лица	408	409, 4170, 4174, 4179	3.500.000	4.659.874 1.268.726 3.391.148	133					
Трошоци за банкарски услуги	410	4100	60.000	55.966	93					
Дневници за службен пат и патни трошоци	413	413		314.302						
Надомест на трошоците на работници -хранарина, превоз, регрес за год. одмор и јубилејна награда	415	414	1.227.459	967.127	79					
Трошоци за надомест за хранарина	415	4140	450.000	402.377	89					
Трошоци за превоз на вработените	418	4143	260.000	177.828	68					
Трошоци за закупнина на дел. Простор и опрема, вклучено е и за ЗЕЛС ЕКСПО	418	408	1.100.000	3.341.197	304					
Останати расходи 418, 416 и 415 - членарина, нег. курсна разлика, расходи од мин.г.		415, 416, 418		183.667						
Трошоци за меѓународна соработка	4200	420	1.600.000	199.404	12					
Трошоци за набавка на опрема	441	441	2.000.000	84.525	4					
Бруто плата	460	460	6.000.000	5.405.269	90					
Резервирања на трошоци за одржување на опремата			20.000	0						
вкупно			24.147.459	20.181.586	84					
Данок од доход			50.000	58.185	116					
Пренос на средства за ЗЕЛС ЕКСПО			1.202.541	0						
ВКУПНИ РАСХОДИ:			25.400.000	20.239.771	80	ВКУПНИ ПРИХОДИ		25.400.000	49.828.648	196
ВИШОК ПРИХОДИ НАД РАСХОДИ				29.588.877		ВИШОК НА РАСХОДИ НАД ПРИХОДИТЕ			/	
Вишокот на приходите се пренесени во наредниот период										

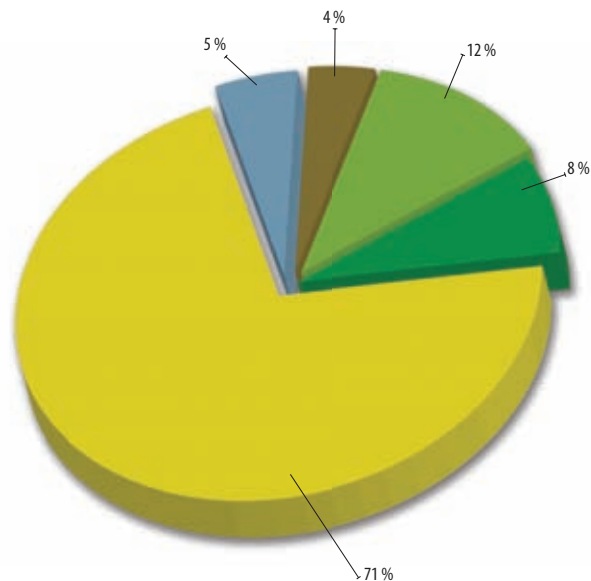
ТРОШОЦИ ВО 2007

Трошоци за матријали	400; 882,272;	4%
Трошоци за енергија	401; 85,547;	0%
Трошоци за пошта телефон и други производствени услуги	403; 1,140,578;	6%
Трошоци за печатење и др. непроиз. услуги	403; 1,095,606;	5%
Трошоци за услуги извршени од друг,	402; 417, 428,194;	4%
Трошоци за репрезентација и реклама	405; 854,826;	4%
Трошоци за дневен печат, службени весници и списанија, дозволи, патарина, суд. такси	409; 47,303;	0%
Трошоци за регистрација и осигурување	409, 412; 135,929;	1%
Расходи за организација на семинари, советувања и сл.	409, 411; 4,659,874;	23%
Трошоци за банкарски услуги	410; 55,966;	0%
Дневници за службен пат и патни трошоци	413; 314,302;	2%
Надомест на трошоците на работници, хранарина, превоз, регрес за год. одмор и јубилејна награда	415; 967,127;	5%
Трошоци за закупнина на дел. простор и опрема, вклучено е и за ЗЕЛС ЕКСПО	418; 3,341,197;	17%
Членарина, нег. курсна разлика, расходи од мин. г.,	418, 416 and 415; 183,667;	0%
Трошоци за меѓународна соработка	4200; 199,404;	1%
Трошоци за набавка на опрема	441; 84,525;	0%
Бруто плата	460; 5,405,269;	27%

ПРИХОДИ ВО 2007

Вишок приходи од изминатата година	6,187,740;	12%
Членски придонес од општините	3,945,863;	8%
Приходи од донации	35,243,274;	71%
Приходи од извршени услуги	2,250,649;	5%
Приходи од камата и позитивна курсна разлика	48,589;	0%
Приходи од изминати години (членарини)	1,929,521;	4%
Приходи од сопствена дејност - закупнина и други приходи	223,012;	0%

DFK
INTERNATIONAL

ДИМИТРОВ РЕВИЗИЈА

Друштво за ревизија

П. Факс 896, 1000 Скопје
Телефон: +389 2 3117-888
Тел./Факс: +389 2 3117-999
e-mail: finko@finko.com.mk

До

Раководството на ЗЕЛС на РМ
СКОПЈЕ

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Заедницата на локалната самоуправа на Р. Македонија (во понатамошниот текст ЗЕЛС), кои што го вклучуваат Билансот на состојба на ден 31 декември 2007 година, како и на Билансот на приходи и расходи, Извештајот за паричен тек и Извештајот за промени во деловниот фонд за годината која завршува на тој ден како и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Мислење на ревизорот

На финансиските извештаи за 2006 година не е вршена ревизија, па така почетните салда на сметките во билансот на состојба на 1 јануари 2007 година се пренесени како неревидирани. Овие почетни пренесени салда влијаеле на финансиската состојба и на резултатите од работењето искажани во финансиските извештаи за 2007 година. Во согласност со ова ние се оградуваме од влијанието на пренесените салда на сметките во билансот на состојба од претходната година, кои можат да имаат влијание на резултатите од работењето на ревидираната 2007 година.

Според нашето мислење, освен за ефектот на финансиските информации од наведениот наод од претходниот параграф, финансиските извештаи на ЗЕЛС ја прикажуваат реално и објективно, финансиската состојба на Здружението на ден 31.12.2007 година, како и резултатите на нејзиното работење, неговите парични текови и промените во фондовите за годината која завршува на тој ден, во согласност со Законот за сметководство на непрофитни организации и општо прифатените сметководствени принципи и пракса за финансиско известување во Република Македонија.

Скопје, 29 април 2008 година

Управител,

Zvonko Kacovski, certified auditor

